

2026-mi aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissut

– Aningaasaqarnermi pissutsini nutaani akisussaaqatigiinneq

Uku akornanni

2026-mi aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissut

Aallaqqaasiut

Nunatta aningaasaqarnikkut unammillernartumiinnerani pisussaaffittut isigaarput akisussaassusilimmik ingerlatsisoqarnissaa. Tamatta qitiutilluta ineriartornissarput siunissattalu patajaatsumik toqqammaveqarnissaa isumaqatigiissutigaa.

Nunatta pisuussutai pingaarnerit, tassalu inuisa ulluinnarni atugaat siunissaallu aningaasaliiffigaavut. Aningaasarsiorfissallu nutaat aamma aqutissiuullugit.

Nunatut inuttullu ataasiakkaarluta, sulii annerusumik imminut napatilernissarput siunnerfigaarput. Naalagaaffinngoriartornitsinnilu oqartussaaffinnik ataasiakkaanik sulii aqulersimanngisatsinnik tigusiinissamut alloriarnerit ilanngullugit isumaqatigiissutigalugit.

Nunarput tamarmi ineriartortoq, tamatta qitiutilluta ingerlakkumavarput. Taamaammat nunaqarfinni, isorliunerusuni nunattalu sinnerani tamani ineriartortitsineq, kivitseqatigiinnissamik akisussaqaqatigiinnissamillu pisussaaffiliisoq – Aamma attaveqaatitigut pitsanngorsaanerit nangittumik ingerlanneqarnerat ilanngullugit siunniuppavut.

Aningaasanut inatsit unammillernartumiikkaluarluta sinneqartoorfiusoq pilersipparput. Taamaalilluta aningaasaqarnerput nunattalu karsia patajaallisaneratigut, siunissarput kinguaavullu pillugit akisussaassusilimmik tunngaviliilluta.

1. Isumaqatigiissummut peqataasut 2026-mi aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissut tulluittunik ukkatarinniffiusoq isumaqatigiissutigaa:

Demokratiit, Inuit Ataqatigiit, Siumut aamma Atassut 2026-mi Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissutigaa. Partiit isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaa suliaasaqarfinni arlalinni suliniutit attanneqarsinnaasut inuiaqatigiinnut sunniuteqarluarsinnaasut tapersorsorneqassasut.

Isumaqatigiissummi manna saqqummiunneqartumi taamaattumik suliniutit pingaarnertut suliaasaqarfinni pingaarnersiorneqarput:

- ilinniarfeqarfinni aamma suliffeqarfeqarfinni suliniut ataqatigiinnerusoq, sulisussat amerlisarnissaannut tapersiisussaq.
- Inuussutissarsiornikkut suliniuteqarnermit, matuma ataani immikkut takornariaqarnermik suliaasaqarfinni, isertitat annertunerusut.
- Pisortat ingerlatsiviini aqqissuuseqqinneq, taakkunani ilaatigut ukkataralugit pisariillisaaneq, suliaasaqarfiit akornanni suliaasanik suliarinnittarneq aamma inuiaqatigiit katitigaanerannut allanngortumut tulluarsarneq. Sulineq tamanna maanna aallartinneqarpoq.
- Peqqinnissaqarfinni, isumaginninnermi, soraarnerussutisiaqarfinni aamma ineqarnermut suliaasaqarfinni politikikkut isumaqatigiissutinut isumaqatigiissutissanullu piareersarneq aamma piviusunngortitsineq, tassani ukkataralugit aningaasartuutitut arlalinnut, innuttaasunut qanittumik sullissinermik pingaarnersiuinnermut aamma imminut pilersornerunissap siuarsarnissaanut sinaakkutinut atatillugu aningaasartuutitigut ilungersunartorsiornerup annertusiartortup annikillissarnissaa.

1.1 Aningaasanut inatsimmut sinaakkutit pingaarnerit, naalagaaffimmik aamma EU-mik suleqateqarnermut ataqatigiissitsineq

1.1.1 Aningaasaqarnikkut iliuuseqarfissat

Namminersorlutik oqartussat aamma kommunit tamarmik aningaasaqarnikkut ilungersunartorsiorput, aningaasaqarnikkut politikimut sinaakkutininik aamma killilersuutininik pilersitsisinik. Soorlu Nunatta Karsiani akissaqarneq killeqartoq inuiaqatigiillu aqqissugaaneranni allanngoriartornerit, isumaginninnikkut isumagisassat amerliartornerisa kinguneranik ukiuni aggersuni aningaasartuutit ilungersornerulernermik annertuumik kinguneqartoq, suliniutinik annertuumik aningaasaqarnikkut ingerlanerliornermi ilisarnaatinik akiuinissamut periarfissanik ajornartitsivoq. Taamaattumik atuineq taarsigassarsinikkut aningaasalersorneqartoq aqqutissaanngilaq.

Isumaqatigiissut Missingersuutit Naatsorsuutillu pillugit inatsimmi sinaakkutit, ukiut tamaasa kommunini aamma Namminersorlutik Oqartussani pisortani aningaasartuutini missingersuineri inissisimanermik aalajangersakkap iluanniippoq, taamaattumillu pisortani aningaasaqarnermi akisussaassuseqartumik ineriartornermik qulakkeerinninnermut tapersiilluni, tak. aamma imm. 4.3.

Tamanna pisortani ingerlataqarfiup aningaasaqarnera nalinginnaasumik inuiaqatigiinni aningaasaqarnermit sukanermik ineriartunnginnissaanut tapersiivoq. Aningaasanut inatsit taamaasilluni namminersorluni ingerlataqarfimmit iluaqutissanik inangiinnngilaq, taamaasillunilu inuiaqatigiinni ineriartornermik pilersitsinissamut periarfissaqartitsilluni. Isumaqatigiissutit sinaakkutit inatsisitigut aalajangersarneqartut uku eqqortippai:

1. Aningaasanut inatsit IST-p inernerani ataatsimut isigalugu piffissami ukiuni sisamani amigartoorutinik takutitsinngilaq, aamma
2. Ingerlatsineri, tapiissutinut aamma sanaartornermut aningaasaliissutit katillugit ukiumi ataatsimi 1,00 pct.-imit qaffannerussanngillat kiisalu ukiut sisamat ingerlanerini 2,00 pct.-imik annerpaamik qaffassallutik.

Nalunaarsuiffimmi ataaniittumi isumaqatigiissuteqarnikkut aningaasaqarnikkut iliuuseqarfissani ineriartorneq takutinneqarpoq:

	Aningaasart uutit 2026	Aningaasart uutit 2027	Aningaasart uutit 2028	Aningaasart uutit 2029	Iliuuseqarfi ssaq katillugu
Iliuuseqarfissat AIS2026 aappassaaneerinni nnerup kingorna	5,8	-2,2	-2,2	-2,2	-0,6
AIS2026-mut IST-p inerneranut naatsorsuut	48	-35	-48	-39	- 74

Nalunaarsugaq: IST-p inemera Naalakkersuisut pingajussaaneerinninneranni allannguutissatut siunnersuuteqaqqinnerisigut allanguuteqarsinnaavoq, tamanna 2026-mut kommuninik ataatsimoortumik tapiissutit pillugit isumaqatigiissummut tapiliuussatut

Ataatsimut sukaterinerit arlallit pisariaqartinneqarput, ilaatigut oqimaaqatigiinnermik pilersitsiniarluni, ilaatigut aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqarnikkut ataatsimut piffissaq aningaasanut inatsiseqarfiusumi aningaasartuutininut nutaanut iliuuseqarfissamik aningaasaliiniarluni. Peqatigisaanik isumaqatigiissut Nunatta karsiata atoriaannarnik aningaasaateqarneranut pisariaqartumik nukittorsaaqataassasoq ilimagineqarpoq. Isumaqatigiissummi ataatsimut aningaasaqarnikkut toqqaannartumik allannguutit nunatta karsiata erloqinartumik inissisimanera ersersippaat. Tamanna pissutsinik arlalinnik tunngaveqarpoq:

- Akileraarutinit akitsuutinillu isertitat appariartorput,

- aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi saqqummiussami ataatsimut pisortani ingerlataqarfimmi sipaarutissat isumaqatigiissummiitinnegarpur, oqimaaqatigiissitsiniarlunilu sipaarutissat allat pisariaqarsimapput, aamma
- aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerreqarnerani oqaasertaliussaq akuersissutigineqarpoq, naalagaaffimmut sinaakktissatut isumaqatigiissummik atulersitsinissaq pillugu 16. september 2025-meersoq 2026-mi pingaarnersiuinernik allanik atulersitsinissamik imaqarsinnaavoq, matuma ataani aningaasanut manna inatsimmut isumaqatigiissummi politikikkut najoqqutassat aallaavigalugit. Tamannali sukumiinerusumik isummerfigineqarsinnaanngilaq, sinaakktissatut isumaqatigiissutip aningaasalerneqarnissaata inissinneqarnissaa sioqqullugu. Tamanna ukioq manna kingusinnerusukkat danskit 2026-mut aningaasanut inatsisaannik akuersissuteqarnermut atatillugu pissasoq naatsorsuutaavoq.

1.1.2 Naalagaaffimmut sinaakktissatut isumaqatigiissut, suliaasaqarfinnik naalagaaffimmit tigusineq kiisalu EU-mik suleqateqarneq

Danmarkimi naalakkersuisut aamma Naalakkersuisut akornanni sinaakktissatut isumaqatigiissut ima pilersaarusiorneqarpoq, sinaakktissatut isumaqatigiissut qanoq atulersinneqarnissaa pillugu isumaqatiginninniarnissanik malinneqassasoq. Taamaattumik oqaasertaliussami siusinnerusukkat taaneqartumi pisinnaatitaaffiliisoqarpoq, sinaakktissatut isumaqatigiissummik atulersitsinissaq pillugu Naalakkersuisut naalagaaffik, danskit naalakkersuisuinit sinniisoqartoq, isumaqatigiissuteqarfigissagaa.

Sinaakktissatut isumaqatigiissummi ilaatigut erserpoq:

- Ittoqqortoormiini Tunumi mittarfimmik nutaamik kiisalu Qaqortumi Kujataani itisuumik umiarsualivimmik sanaartornissamut Danmark tamakkiisumik aningaasaliinissamut tapiissuteqassaaq.
- Danmarkip 1. januar 2026-mit kalaallit katsorsarneqartarnerannut nunatsinni Peqqinnissaqarfimmut tapersiissutit annertusissavai. Isumaqatigiissutaavoq, peqqinnissaqarfiup suliaasaqarfiani tapiissutinik suleqatigiinnermillu allanik periarfissanik ujartuisoqassaaq.

Kontomut pingaarnermut 20.05.46 Naalagaaffimmut sinaakktissatut isumaqatigiissummut oqaasertaliussaq, sinaakktissatut isumaqatigiissummi immikkoortut taakku sukkasuumik sunniuteqartumillu atulersinnissaannut Naalakkersuisut iliuusissatut pisariaqartunik periarfissiivoq. Suliniutinut ataasiakkaanut taakkununga suliatigut tunngavigisaq Naalakkersuisumit, suliaasaqarfimmut pineqartumut akisussaasuusumit, tassani Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq suleqatigalugu, pingaarnertut aningaasaliissutinillu ataqatigiissaarinnermik suliaqartumik pissarsiarineqassapput.

Peqqinnissaqarfimmi sinaakktissatut isumaqatigiissummik atulersitsinerup soorlu imarisinnaavai, danskit nunap immikkoortuisa nunatsinnit napparsimasut katsorsartinneri siunissami aningaasartuutigissagai, tamatumani qulakkeerniarlugu nunatsinni innuttaasut atugarissaarnermi sullissinernik aamma negeroorutinik qaffasissumik immikkut ilisimasaqarfiusunik ullutsinnut naleqquttunik, innuttaasunut Danmarkimi najugaqartunut tunniunneqartartunut qaffasissuttip qaffaseqataanik pissarsisinnaanissaat. Tamanna ilaatigut atuuppoq kræftimik nappaatinut arlalinnut atatillugu kiisalu meerartaarsinnaannginnermik immikkoortumi Danmarkimi immikkut ilisimasaqartumi katsorsarteqqissinnaanermut. Imaluunniit Naalagaaffik Nunatta Karsianut tapiissuteqartassasoq, Danmarkimi napparsimasunik katsorsaanermut aningaasartuutigisaata nalingannik. Sinaakktissatut isumaqatigiissut naapertorlugu assingusumik isumaginninnermik aamma ilinniartitaanermik suliaasaqarfimmi immikkut isumaqatigiissutinik takkuttoqarsinnaavoq.

Ittoqqortoormiini mittarfimmik aamma Qaqortumi itisuumik umiarsualivimmik sanaartornermut aamma ingerlatsinermit atatillugu, aamma ilusilianik arlalinnik periarfissaqarsinnaavoq. Suliniutinik sanaartornermut aamma ingerlatsinermit naalagaaffik nunatta karsianut tapiissuteqarsinnaavoq, imaluunniit sanaartorneq aamma ingerlatsineq ingerlatseqatigiiffiit akisussaaffiannik pisinnaavoq.

Oqaasertaliussattaq Naalakkersuisut isertitanik akissaateqarnissaannut, tapiissutinik tigusaqarnissaannut kiisalu ingerlatseqatigiiffinnit piginneqataassutinik tigusaqarnissaannut pisinnaatitaaffiliipput. Naalakkersuisuttaq sinaakkutitut isumaqatigiissummik atulersitsineq pillugu isumaqatigiissutit kingunerisaannik aningaasartuuteqarnissamut pisinnaatinneqarput.

Naalakkersuisut kontomi pingaarnermi pineqartumi aningaasat atorineqanngitsut ukiup aningaasaqarfiusup tullianut nuunnissaannut, kiisalu immaqa aningaasat atorineqanngitsut naalagaaffimmut utertillugit akiliutinissaanut aamma pisinnaatinneqarput.

Naalakkersuisut, aappassaaneerinninnermi allannguutissatut siunnersuummik akuersisoqarneratigut, Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap akuersissuteqarneranit, aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutinik attuumassuteqartumik nuutsitsinissamut, sinaakkutissatut isumaqatigiissutit atulersinneqarnera pillugu isumaqatigiissutit naapertorlugit pisinnaatinneqarput. Partiit aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqartut tamanna qilanaaraat, suliaasaqarfimmilu erngertumik iliuuseqartoqarnissaa naatsorsuutigalugu. Tamatuma saniatigut isumaqatigiissuteqartut, Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap aningaasanut inatsimmi aningaasanik nuussinernut atatillugu Inatsisartuni partiit tamarmik, naapertuuttumik ilaatissagai naatsorsuutigaat. Isumaqatigiissuteqartut naggasiullugu pingaartippaat, suliniutit sinaakkutitut isumaqatigiissummiittut atulersinneqalerpata, inuiaqatigiinnut, pingaarnermik piffinni nutaanik sanaartorfiusuniittunut, iluaqutaanerutinneqarnissaat.

1.1.3 Suliassaqarfinnik qanittukkut tigusinissamut pilersaarutininik suliaqarneq

Partiit isumaqatigiissuteqartut suliaassaqarfinnik attuumassuteqartunik qanittukkut tigusinissamut atatillugu siuariartortoqarnissaa kissaatigaat, taamaattumillu suliaassaqarfinnik tiguneqarsinnaasutut periarfissaasunik tamanik Naalakkersuisut ataatsimut misissueqqissaarnermik naammassinninnissaat qilanaaraat. Taamaammat Naalakkersuisut misissueqqissaarnermik tassannga piaarnerpaamik naammassinninnissaat isumaqatigiissuteqartut taparserpaat.

Pilersaarut ataatsimoortoq taanna qaammarsaanermik tunngavissiissaaq, suliaassaqarfiit sorliit siullertut angerlaanneqassanersut pillugit politikit akornanni pingaarnersiutaasinnaasumik, kiisalu tamanna pillugu isumaqatiginninniarnermik ingerlatsisoqassasoq, nunatsinnut mianerinnittumik taamaasillunilu iluanaarutaasinnaasunik angusaqartoqassasoq.

Peqatigitillugu nerisassanik nioqqutissanik suliaassaqarfimmi avammut tunisisarnerup immikkoortortaanik, ullumikkut danskit Fødevarestyrelsianit nakkutigineqartumik tigusinissamut sulinerup aallartinneqareertup nangeqqinneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Tamatumani sulinerup ingerlaqqinnera iluaqutissanik, Danmarkimi suliaassaqarfimmut nakkutiginninnermut aamma ingerlatsinermit atorineqartunik maannakkut eqqornerusumik naatsorsuutinik imaqarpoq, tamatumani aallartisarnermi aamma ikaarsaarnermi, danskit inatsisaannit tigusermit kalaallit inatsisaannut iluarsiiinnermi, iluaqutissat qanoq annertutigisut (piffissaq aningaasaqarnerlu) atorineqarnissaannik missingiinissaq sioqqullugu. Aningaasartuutini sulinermit Danmarkip tapiissutissai pillugit isumaqatiginninniarnernit apeqqutaassapput. Ilanngullugu piumasaqaatigineqarpoq suleqatigiinneq ilaatigut aallaaveqassasoq, 2025-p aallartinnerani Fødevarestyrelsen Nuummi allaffimmik ammaammat, nunami tamarmi suliffeqarfinnik avammut niueruteqartunik nakkutilliinnermik suliaqartumik. Tamanna najukkami avammut niuernermik suliaassaqarfimmi suliaasat tunngavilernissaannut alloriarneq siulleq pingaaruteqartuuvoq.

Nerisassat pillugit suliaasaqarfimmi avammut niuernermik nakkutiginninnermik tiguisinnaanermik erseqqissaanerup saniatigut, ilaatigut naatsorsuutaavoq silaannartamik nakkutiginninnermik, aningaaseriveqarnermi inatsisinik, pisuussutitut inatsimmik, immakkut angalanermi nakkutiginninnermik, imartatsinni namminersortuunermik, nunanut allanut politikimi nammineq oqartussaaneruneq, nunami allamiut kiisalu passinik atulersitsineq il.il. pillugit suliaasaqarfimmik tiguisinnaanissamik misissueqqissaanerup qulaajaanullu nanginnerani ilaassasut.

1.1.4 EU-mik suleqateqarneq

Isumaqatigiissuteqartut iluarisimaarlugu ilassivaat, nunatta aamma EU-p akornanni nukittunerusumik suleqatigiinnissamik, illuatungeriinnut tamanut iluaqutaasinnaasumik kissaateqatigiinneq.

Nunami politikikkut isummernermut tunngavik pingaarutilik ilaatigut tassaassaaq, Naalakkersuisut EU-mik suleqateqarnerata annertusarnissaanut periarfissanik Naalakkersuisut nassuiaataannik nutaamik nalunaaruteqarneq, soorluttaaq EU-mik isumaqatigiissummut toqqammavimmik immikkoortuni attuumassuteqartuni siunissami isumaqatigiissutitigut ineriartortuarnermi nukittorsaasunik siunissamilu Kalaallit Nunaanni immikkoortunik qitiusuni ineriartorfinnik ilapittuisinnaasunik.

1.2 Isumaqatigiissutip Attassiinnarnissamut Ineriartortitsinissamullu Pilersaarut II-ut ataqatigiiffii

Naalakkersuisut juuni 2025-mi Attassiinnarnissamut Ineriartortitsinissamullu Pilersaarut II-mut ukiunik sisamanik sivisussuseqartumik sulinissamut pilersaarummik akuersissuteqarput. Taanna aqqissuusseqqinnissamut sammivinnik sisamanik siunissaq ungasinnerusoq isigalugu aamma akimortumik pilersaarusiornermik tunngaveqarpoq, taakku aamma aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissummi suliniutinut pingaarnersiorneqartunut atassuteqartutut isigineqassapput.

Isumaqatigiissut taamaasilluni Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit isumaliutissiissummut tamakkiisumik tulluarpog, tassani aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik aappassaaneerinninnermi erseqqissarneqarpoq, Attassiinnarnissamut Ineriartortitsinissamullu Pilersaarut II aningaasaqarnikkut aamma aqqissuussaanikkut ataqatigiissumik pilersaarummut tunngaviussasog.

Tassa imaappog, immikkoortumut pilersaarutit aamma periusissiat allat tamarmik kiisalu aqqissuusseqqinnermi suliniutit aamma iliutsit taakkununga attuumassuteqartuni Attassiinnarnissamut Ineriartortitsinissamullu Pilersaarut II-mut ataqqinniffiussasut tapersiissasullu, tamatumani qulakkeerniarlugu ingerlataqarfiit akornanni ataqatigiinneq inuiaqatigiinnilu aningaasaqarnikkut attanneqarsinnaasumik ineriartorneq. Tamatuma aqqissuusseqqinnerit suliniutillu, piujuartitsisumik siuariartortitsinermillu sammiveqartumik aningaasaqarnikkut ineriartortitsinermik innuttaasut katitigaaneranni ilungersunartorsiuutinik iliuuseqartumik inuiaqatigiillu siunissami atugarissaanerannik qulakkeerinnittumik ikorfartuisut malitsigai.

Tamatumani pisortani aqqissuusseqqinnerit suliniutillu aamma ilaapput, sulisussarsiornermik ilinniarnernillu qaffassaasussat, inuussutissarsiornermilu akileraartarnermik soraarnerussutisaqarnermilu aqqissuusseqqinnertigut isertitaqarnerulersitsisussat.

Aningaasanut inatsimmi suliniutit aalajangersimasut pineqarput.

0. Aaqqissuusseqqinnermut sammivik 1: Ilinniartitaanerit piginnaasallu qaffasissusiisa qaffanneri

2.1 Ilinniartitaanermik aaqqissuussaannermi tigusaqarsinnaassutsip annertusinera

Ilinniartitaanermik suliaasaqarfimmi siuariartornissaq ataatsimut isigalugu immikkoortuni tamani inuiaqatigiinni ineriartornissamik kissaatigineqartumik pilersitsinissamut atatillugu qitiulluinnarpoq. Taamaattumik aamma siammasissumik isigalugu ilinnartitaanerup qaffasissusaanik qaffaanissamut aningaasaliineq ingerlateqqiinnarneqassaaq. Suliniutip inuiaqatigiit aaqqissuussaankkut pisariaqartitaat malillugit siunnerfilinissaa pisinnaassaaq, tassanilu amerlanerit inuussutissarsiornermi piginnaasaqalerfiusumik ilinniartitaanernik aallartitsillutillu naammassinninneranni aporfiusinnaasut iluuseqarfiginissaat ilanngullugit.

Aalajangiinissamut tunngavissap pisariaqartup piumasaqaatitaraa, ilinniarfeqarfik pillugu immikkoortumik pilersaarutini suliaqarneq pillugu nalinginnaasumik immikkoortumut pilersaarutit pillugit nalunaarummi piumasaqaatit malittareqqinneqartarnissai, tassani nassuarneqassapput ilinniartut ineqarfiinik aamma ilinniarfiit illutaannik siunissami pisariaqartitsinerit.

Taakku saniatigut ilinniartitaanermik pilersaarusoqqinnermi aamma sukumiisumik Ilisimatusarfimmik ilinniarfinnillu naapertuuttunik allanik malitseqaataasumik allilerinissamut tunngatillugu pisariaqartitsinermik nassuiaallunilu tunngavissamik piareersaasiortoqarnissaa, isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigaa.

Isumaqatigiissuteqartut taamaattumik tamatuminnaga nassuiaatissaa qilanaaraat, kiisalu ilinniarfeqarfimmi suliaasaqarfimmi sanaartugassatut pilersaarutitut allanut attuumassuteqartunut atatillugu, aningaasaateqarfiit aningaasaleeqataasinnaanannerannik periarfissaaq pillugu apeqqut qaqilerneqarsinnaasoq naatsorsuutigalugu.

Isumaqatigiissuteqartut ilanngullugu ilinniartitaanermut immikkoortumi ataatsimut sanaartornissamut pilersaarutini, Naalakkersuisut inuussutissarsiornermut sammisumik atuarfimmik atuartunut inissiatilimmik pilersitsinissamut periarfissanik qulaajaanissaat pingaartutut isigaat, taanna Ilulissani pikkorissaanermik neqeroorutitigut piginnaanngorsarnissamut ilinniaqqinnissamullu periarfissanik ilaqartillugu.

Atuarfik ilinniakkanik arlalinnik soorlu aalisarnermi, takorniarititsinermi klimamullu suliniutinik uukkatarinittumik neqerooruteqartussatut eqqarsaataavoq.

Tamatuminnaga misissuineq aningaasaliinissamut pisariaqartitsinernik periarfissanillu qulaajaanermik kiisalu ilinniartut ineqarfiinik allaanerusunik periarfissaasinnaasut erseqqissarneqarnerannik imaqaasasoq naatsorsuutigineqarpoq. Ilulissani ilinniarfik nutaaq ilinniarfinnik allanik ilinniartunik toqqammavitsigut ajoqusiissanngilaq. Naalakkersuisut tamatuminnaga siuarsaapallannissamut qularnaarissasut naatsorsuutaavoq.

2.2 Inuusuttut ilinniagaqanngitsut suliffeqanngitsullu

Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigaa, inuusuttut meeqqat atuarfiannik qimatserneermi sukkasuumik inuusuttut ilinniagaannik aallartitsisarnissaannik qulakkeerinninniarluni, ukiuni kingullerni suliniutit malitseqartinneqarnissaat. Matuma ataani ikaarsaariarnermik suliniutit sulii pisariaqartinneqarput, tassani qulakkeerniarlugu inuusuttut akuersaarneqarsinnaasumit amerlanerusut assigiinngitsutigut suliniuteqarnerit aqutitigalugit ilinniarnissamut piareernissaat.

2026-mut aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissummik Knud Rasmussenip Højskoliani inuusuttunik oqaatsinik ilisarinnissinnaanngitsunik atuartitsinermut aningaasanik allanik illuartitsisoqarpoq. Taamaasilluni siunertamut ukiumut 350.000 kr.-nik illuartitsisoqarpoq, siullertut kontomi pingaarnermi 20.11.70 Suliniutinut nutaanut sillimmatit inissinneqartunik. Naalakkersuisunut ilaasortat inuusuttunut ilinniagaqanngitsunut suliffeqanngitsunullu (tassa

sullittariaqakkanut) sammiveqartunik suliniutinik akisussaaffeqartut, sillimmatit atugassanngortinneqarnerannut atatillugu inuusuttunut sullittariaqakkanut atatillugu suliniutit tamakkiisut siuariartornerannik nassuiaanissamut aamma naatsorsuutigineqarput.

2.3 GUX-imi timersornermik sammiveqarluni ilinniarnermik eqqussinerup pitsaaqutaanik aamma akornutaanik nassuiaat

Inatsisartut 2025-mi ukiakkut ataatsimiinnermi akuersissutigaat, Naalakkersuisut nunatta ilinniarfii peqatigalugit GUX-imi timersornermik iliniagaqalernermi pitsaaqutit pitsaanngequtillu misissussagai, siunnersuutigalugulu timersorneq fagi qinigassanut ilanngussinnaanersoq.

Nassuiaat aningaasanik allaffissornikkullu kingunerisassanik imaqassaaq UKA 2026-milu saqqummiunneqarluni. Isumaqatigiissuteqartut manna nassuiaatissap imarisai takussavai, kingornalu aningaasaqarnermi pingaarnersiutinut atugassatut isummersuutigissallugit.

Peqatigitillugu siunnersuummik siunertaq siammasissumik isigalugu siunissami ineriartornissamut periarfissaqartitsilluarpoq, aamma ilinniarteqarfimmi immikkoortuni allani. Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat tapersersortariaqakkamik anguniagaqarpoq, meeqqat inuusuttullu amerlanerusut timimik aalatitsisunut peqataanerunissaat pillugit, kiisalu meeqqat inuusuttullu ullormi atuarfiusumi timiminnik aalatitsinerusarnissaannik, tak. Akimuilluni misissueqqissaarneq "2022-mi meeqqanik atuartunik misissuineq".

Anguniagaq taanna eqqarsaatigineqarpoq anguneqassasoq, atuarfiit ulluuneranilu paaqqinnittarfiit amerlanerusut ulluinnarni timimik aalatitsinermik eqqussinissamut periuseqarneratigut. Tamatuma saniatigut atuarfinni aamma ulluunerani paaqqinnittarfinni suliaqartut amerlanerit timimik aalatitsinermik ingerlatsinermi piginnaasallit amerlanerussapput, taamattaarlu peqatigiiffiit aamma angajoqqaani attaveqatigiiffiit amerlanerusut, meeqqat inuusuttullu timimik aalatitsinermut peqataanissaannut suliaqarnermi nukittorsaassapput.

Isumaqatigiissuteqartut taamaattumik Naalakkersuisunut qilanaaraat timersornerup aamma ilinniartitaanerup ataqatigiinnerannik nukittorsaanissamut illuatungiusunik attuumassuteqartunik suleqateqartoqassasoq, kiisalu tamanna ilinniarteqarfik aamma timersorneq pillugu suliaqarfinni pilersaarutini aggersuni tamatuma ilanngunneqarnissaa qulakkeerneqassasoq.

3. Aaqqissuusseqqinnermut sammivik 2: Piujuartitsisumik siuariartorneq, aamma aningaasatigut arlalinnik sammivilimmut ikaarsaariarneq

3.1 Suliffeqarneq allanngorarteq

Suliffeqarneq ukiuni aggersuni ukkatarineqarnerulernissaa naatsorsuutigineqarpoq, inuiaqatigiit aaqqissugaanerata ineriartornerata kiisalu ukioqatigiiaat amerlasuut sulionnaarnersuiteqalernerannik, pisortani ingerlataqarfiup iluani sulisussanik piumasaqarnerup allanngornissaanik kiisalu inuussutissarsiornermi aaqqissugaanerup allanngornera ilutigalugu namminersorluni inuussutissarsiornermi sulisussanik piumanninnerup annertusiartornerata kingunerisaanik.

Isumaqatigiissuteqartut qilanaaraat, 2026-p ingerlanerani Naalakkersuisut ukiunut arlalinnut sulinnermut periusissiamik nutaamik saqqummiussinissaat, ilungersunartunik periarfissanillu taakkunannga tigussisumik, matuma ataani pingaarnertut assigiinngitsutigut sulisussanik piumasaqarnerup annertusinissaanut pisariaqartitsinikkut.

Tassani nunatsinni innuttaasut akornanni suliffeqarnerup siuarsarnissaa pingaarnertut anguniagaavoq. Tamanna makkununga tunngatillugu:

- Innuttaasunut soraarninngornissamut ukiumikkut qanilliarthortunut sivisunerusumik suliffeqaannarnissap aningaasatigut pilerinarnersinnissaa,
- amerlanerik suliffeqarnissamik pilerinarnersitsineq, tamatumani akileraartarnermi politikikut suliniuteqarneq, tak aamma imm. 3.9 aamma 5.5.
- suliffeqanngitsut suliniutitigut suliffittaartillugit, angalasinnaanermullu periarfissat pitsanngortillugit, aamma
- amerlanerit inuussutissarsiornermik ilinniagaqarnissaasa qularnaarlugu, tamannami misilittakkat takutippaat sulisussarsiornermut iluaqutaasoq.

Sulisinnaasut ikileriarneranni immikkoortuni nunatsinni sulisussanik imminut pilersorfiunngitsuni avataanit atorfinitsinnissamut piumasaqarnissamik kinguneqassaaq.

Taakku tamarmik aningaasaqarnermut imminut napatinnerusumut tapersiissapput kiisalu suliffeqarfeqarfimmi politikikkut suliniutinut piumasaqaateqassallutik, Sulisartut nunani allaneersut kulturitsinnut kiisalu inuiaqatigiinni oqaatsitsinnut qanoq ajornannginnerusumik akuutinissaannut pilersaarusiortoqarnissaa isumaqatigiissuteqartut immikkut pingaaruteqartutut isigaat. Sulinnermut periusissiami nutaami taamaattumik tamanna erseqqissarneqassasoq kiisalu tamatuma kingunerisassai piumasaqaatitaalu erseqqissarneqassasut naatsorsuutigineqarpoq.

Ilaatigut suliffeqarfeqarnerup iluani suliffinnut allanut nuunnissaaq, amerlanerillu sulilersinnissaat ajornannginnerulertariaqarpoq, aamma innuttaasut immaqaa atuarnikkut nukittunngitsut, kisianni kissaatigineqartunik piginnaasaqartut.

Inuiaqatigiit nukittuut pisariaqartippaat suliffeqarfeqarfik nikerarsinnaasoq, amerlanerusut sulisartutut peqataaffigisinnaasaat. Inatsisit aningaasaqarnikkut kajumissaarissapput periarfissiissallutillu, kikkut tamarmik pisinnaasut sulisartuunissaannut, taamaattumillu inatsisit tamatuminnga siuarsaasut pingaarnersiorneqassapput. Taamaattumik aamma 2026-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut atatillugu oqaaseqaammik ilanngussisoqarpoq, 2024-mit suliffissarsiorthortunut ikiorsiissutit pillugit inatsimmi sulinngiffeqarnermi pisartagaqarnissamut pisussaaffinnik sukaterinermik.

Naalakkersuisut naatsorsuutigaat 2026-mi suliassaqaqarfimmi inatsisinik tulluarsaanissamik piareersaanissap sulissutigeqqinnissaa, tassani siunertarlugu sulinissap pilerinartuunissaata qulakkeernissaa.

3.2 Piffissamik suliffiusumik tulluarsaasinnaanermik erseqqissaaneq

Isumaqatigiissuteqartut aamma nunatsinni piffissap suliffiusup maannakkut sapaatip akunneranut akunnerit 40-sup sapatip akunneranut 35-nut 37-nulluunniit appartinneqarneratigut aningaasaqarnikkut, inuiaqatigiinnut peqqissutsimullu qanoq kinguneqarnissaata misissuiffiqineqarnissaa isumaqatigiissutigaat.

Misissueqqissaarneq tamanna pillugu aalajangiinissamut aallaaviusinnaavoq pingaarutilik, suliatigullu periarfissat aamma ilungersunartut suliarilluassallugit, taamaasillunilu kalaallit isiginnittaasiannut atassuteqarluassalluni. Pingaaruteqarpoq, suliffeqarfeqarfimmi isumaqatigiissutit atuuttut aamma pissutsit ataqqillugit tamanna pissasoq. Tamanna aamma atuuppoq assersuutigalugu utoqqaat illuanni aamma peqqinnissaqarfiup ilaata iluani sulilersitsiniaanermut aamma sulisunik attassiinnarnermut atatillugu.

3.3 Majoriaq

Majoriamut aningaasaliissutit kontomi pingaarnermi 31.07.05-imi isumaqatigiissuteqartut oqaluuseraat. Tamatumani aaqqissuussinissami taamaattumik isigineqassapput, ukiuni kingullerni pingasuni aningaasaliissutitigut sipaarutinik arlalinnik naammassinnittoqareernikummat, ilaatigut ukiuni arlalinni suliffissaaleqisut ikiliartuaarnikuunerisigut.

Tamatumani naatsorsuutaavoq, sulisoqarnissamut periusissiaq Naalakkersuisut oqaluuserisaat, Majoriap siunissami suliassai pingaarnertit taakkunungalu aningaasaqarnermut tunngatillugu isummersuutit nassuiassagai. Isumaqatigiissuteqartut sulinermut periusissiasaq, ilaatigut Majoriamut aningaasaliissutitigut sinaakkutinut tunngatillugu aningaasatigut pingaarnersiunermik allannguisinnaanerup isummerfiginissaa siunertaralugu qilanaaraat. Tamanna kingusinnerpaamik AIS2027-p suliarineqarnerata tungaanut pissaaq.

3.4 Inuussutissarsiornermi ineriartorneq

Siunissami aningaasaqarnikkut patajaatsuunissaq qulakkeerniarlugu pisariaqarpoq namminersortut aningaasaliineri amerlanerusut siuarsarnissaat kiisalu inuussutissarsiornerup ineriartornerata nukittorsarnissaa. Taamaattumik pisariaqartinneqarput politikikkut sinaakkutit qajannaatsut, kiisalu inatsisit aamma malittarisassat paasiuminartut ersarissullu. Sulineq ersarissuunermik tunngaveqassaaq, taamaasilluni inuiaqatigiit aamma aningaasaliisut toqqissisimanermik, isumannaatsuunermik siunissamullu pilersaarusiorduarsinnaanermik angusaqarsinnaaqullugit.

3.5 Paasissutissaasivinni siunissami isertitassatut periarfissaasinnaasut

Inuussutissarsiornermik ineriartortitsinermi periarfissat atorineqanngitsut ilagaa pissutsini eqqortuni piviusunngortinneqarsinnaasoq tassaavoq erngup nukinganik nukissamik sinneqartoorutaasumik inuussutissarsiornikkut atorluaneq. Tamatumunngali aamma apeqqutaassapput alliliinissanik aamma nutaanik sanaartornissanik pilersaarusiorneqartunik piviusunngortitsineq, matuma ataani inuussutissarsiornermik siunertaqartunik.

Tamanna tunngavigalugu partiit qilanaaraat, Naalakkersuisut Tasersiami aamma Tarsartuup Tasiani erngup nukigani periarfissanik annertuunik neqerooruteqartitsinissamut aggersumut atatillugu misilittakkanik katersinermik suliaqarnissaat. Katersinermik ilaatigut naatsorsuutigineqarpoq nunani tamalaani ingerlatseqatigiiffiit paasissutissaasivinnik pilersitsinissamut pileritinnissaannut atatillugu periarfissanik aamma ilungersunartunik nassuiaanissaq, taannalu 1. januar 2027 sioqqullugu Inatsisartunut agguanneqarsimassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

3.6 Inuussutissarsiornermik siuarsaanermi suliniut, imminut pilersorneq aamma nunap immikkoortuini inuussutissarsiornikkut ineriartortitsineq ukkataralugu

Naalakkersuisut partiillu isumaqatigiissuteqartut periarfissaviit aallaavigalugit imminut pilersorneq siuarsaanermi suliniuteqarnerup nanginneqarnissaa pingaartippaat, tamanna nunatsinni inuussutissanik tunisisarnerup siuarsarneratigut. Tassunga atatillugu kontomut pingaarnermut 20.11.70. Suliniutinut nutaanut sillimmatit sillimmatinik illuartitsisoqarpoq.

Tamatamani tulluurtumik annertussuseqartumik aallaavigineqassaaq *"Kalaallit Nunaanni imminut pilersornissamut periusissiaq 2025 – 2030"*, 2024-p naanerani akuersissutigineqartoq. Naalakkersuisut naatsorsuutigaat periusissiaq taanna iliuusissatut pilersaarutitut naatsutut allanngortinneqassasoq, suliniutinik pingaarnersiukkanik imalittut, annertunerpaamik nunami pilersuisunut aamma innuttaasunut iluaqutaasussatut.

Ilanngullugu 20.12.12. Nioqqutissanik pilersuineq aningaaseriveqartitsinerlu ukiumut ataatsimut immikkut aningaasaliineq, Narsami toqoraavimmut savat neqaanik tunisisarnerup qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu nanginneqarpoq. Naalakkersuisunut naatsorsuutaavoq, suliaasaqarfimmi tamatumani ukiorpassuarni ilungersunartumut tassunga atatillugu siunissamut qulakkiigaasumik aaqqiissutissatut ilusiliamik suliarilluagaasumik 2027-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut suliaqartoqassasoq.

3.7 Takornariaqarnermi ineriartorneq attanneqarsinnaasoq

Takornariaqarneq siunissaq qaninnerusoq eqqarsaatigalugu tassaavoq suliaasaqarfik, ineriartortitsinerunissamut pilersitsinissamik aamma inuussutissarsiornikkut qitiunngitsumik ineriartortitsinermik tapersiisussatut, sulii attaveqaasersuutitigut aamma nunami misigisassatut periarfissatigut annertuutigut ataqatigiinnerusumik aallaaveqartumik periarfissaqartoq.

Tamanna ilaatigut pissaaq Naalakkersuisut *"Takornariartitsinermut immikkoortumi pilersaarut 2025-2035, Najugaarfitsialak – Tikitassaqqissoq"* malittareqqinneratigut. Taassuma imarai ukiuni aggersuni pilersaarummi immikkoortut ukkatarinniffiit 4-t iluanni suliniutit anguniagaqarfiusut arlallit: A) Sinaakkutitut atugassarititanik pitsaannerusunik pilersitsineq, B) Tikittarfinnik pitsaannerusunik pilersitsineq, C) Piginnaanngorsaanerit amerlanerit aamma D) Piujuartitsineq.

Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissummi illua-tungeriit qilanaaraat, Inatsisartut tulluurtumik akuttussuseqartumik ilisimatinneqartarnissaat immikkoortumut pilersaarummik piviusunngortitsinerup siuariartornera pillugu, sinaakkutillu pingaarnerit iluanni immikkoortut nangitassat tulluuttut naatsorsuutigaat:

Issittoq Atlantikullu avannaa pillugu isumaqatigiissutikkut siullikkut isumaqatigiissuteqartut Naalakkersuisullu Kalaallit Nunaanni Rangersinik nutaanik pilersitsinissamut periarfissat misissuqqissaarnissaannik aallartitsinissaq isumaqatigiissutigaat. Isumaqatigiissuteqartut Naalakkersuisullu, Kalaallit Nunaanni Rangersinik misissuqqissaarnissaaq isummernissarlu siuartissallugu isumaqatigiipput, tamanna 2026-mi aalajangerneqassammat. Tamatumunnga atatillugu suliniummut aningaasaliisoqassaaq, Kalaallit Nunaanni Rangersinik pilersitsinissaq pillugu isummernissamut tunngavissiamik kaammattuummillu pitsanngorsaasussamik.

3.7.1 Takornariaqarnermut inatsimmik eqqortitsinermik nakkutiginninneruneq

Ukiuni kingusinnerusuni takornariat amerlineri pissutigalugit, Qaqortumi Ilulissanilu mittarfittaassat pissutigalugit ukiuni tulliuttuni nanginnissaa naatsorsuutigalugu, tamatumani ineriartorneq atasinnaansoq eqqumaffigineqartariaqarpoq.

Taamaammat Naalakkersuisut *"Najugaqarfitsialak Tikitassaqqissoq Takornariartitsinermut immikkoortumut pilersaarut 2025-2035"* piujuartitsisumik ineriartorneq aamma toqqammavigaa. Aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqartut periuseq tamanna tapersersorpaat, taamaammallu aamma immikkoortup ulluinnarni ineriartorneranut alaatsinaannermik pilersitsinissamut aningaasanik pingaarnersuiisoqarnissaa kissaatigalugu.

Isumaqatigiissutikkut kontumi pingaarnermi 20.11.70-mi alaatsinaannissamut nakkutilliinissamullu pilersaarummik naapertuuttumik suliaqarnissamut aningaasaanik immikkoortitsisoqarpoq. Pilersaarut taamaattoq siunnersuutip AIS2027-mi ilanngunneqarnissaanik ilimagisaqarneq siunertaralugu Naalakkersuisunut ilaasortat attuumassuteqartut suleqatigiinnerisigut 2026—mi piareersarneqartariaqarpoq.

Tamatumunnga atatillugu isumaqatigiissuteqartut ilisimavaat, 2026-mi Naalakkersuisut Naalagaaffiullu akornanni "Kalaallit Nunaanni Rangers" pilersinniarlugit periarfissanik misissuueqqissaartoqassasoq. Tamanna suliamut attuumassuteqarsinnaavoq. Taamaammat Naalakkersuisut isummernerannut aamma ilaalluni.

3.7.2 Takornariartitsinermik sulianik akileraarusiisarnermik umiarsuarnillu takornarianik angallassisunik immikkoortumi malittarisassiuussinermik immikkut aaqqissuusseqqinneq

Partiit pisariaqartutut isigaat, Naalakkersuisut piaarnerpaamik takornariaqarnermi sammisanik akileraarusuineq pitsanngortinniarlugu tulliuttut suliarissagaat. Tassani aaqqissuusseqqinneq ima pissaaq, akileraarutit oqimaqatigiissitsisumik annerusumik iluanaaruteqarnermut tapersiillutillu takornariaqarnermik piujuartitsisumik anguniagaqarnermik tapersersuissasut, tassani umiarsuit takornariartaatit pillugit malittarisassioortoqaqqinnissaa pisariaqartutut isigineqarpoq. Tamatumani eqqarsaatigineqarput sinaakkutitut piumasaqaataasut siumut ilisimaneqareersut pisariaqartinneqarneri:

- Umiarsualivimmiinnermi umiarsuarnilu takornarianik angallassisunut ilaasunut akitsuutinut allatut periusaasinnaasunik sukkasuumik misissuineq, taakkunungalu tigussaasunik siunnersuusiorneq, allaffissornikkut kinguneqaatit atuutilersitsinermullu kinguneqaataasumik piumasaqaatit allat, aamma Unnuinermut akitsuummut atatillugu aamma taakku assinganik.

Erseqqissaaneq takornariaqarnermut periusissiami anguniakkanik, kiisalu umiarsuarnik takornariartaatinik aqutsinerusumik ineriartortitsinermik kissaateqarnermik aallaaveqassasoq piumasaqaatigineqassaaq, tamanna taamaasilluni, nunami inuiaqatigiinnut eqqugaasunut aamma inoqarfinnut annertuumik ajornartorsiortitsilluni ineriartussanngimmat.

Peqatigitillugu inatsimmi allannguutissat akuersissutigineqassapput, taamaasillutik inuussutissarsiorneq aamma inuiaqatigiit tulluarsarnissamut periarfissaqartinneqarlutik. Isumaqatigiissuteqartut akitsuutit aaqqissugaanerannut allannguinnermut akinik periarfissaasinnaasunik assigiinngitsunik oqallisiginninnikuupput, kisianni umiarsuarnik takornariartaatinut atatillugu aaqqissuusseqqinnermut ataatsimut saqqummiussassamut isummersinnaanissamut pisariaqartitsineq eqqarsaatigalugu isumaqatigiissutigineqarpoq, piaarnerpaamik tamanna pillugu politikikkut immikkut isumaqatigiissusiortoqassasoq, akuersissuteqarnerup kingorna suliasaqaarfimmi ineriartornermut siunissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu sinaakkusiisinnasumik. Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutinut, Inatsit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisooq naatsorsuutigineqarpoq

aaqqissuusseqinnissamut taama ittumut isumaqatigiissuteqarnissamut piaartumik partiinik aggersaassasoq.

Sulinermi umiarsuarnik takornariartaatinik takornarianut akileraarusiinerimik allannguinerim siusinnerpaaq 1. januar 2027-imit atulersinneqassasoq piumasarineqarpoq. Tamannalu aprili 2027-mit umiarsuit takornariartaatinik siullernit sunniuteqassaaq, taamaallillunilu ukioq ataaseq affarlu sioqqutsisumik nalunaarutiginnissaanut periarfissiiffiussalluni. Unnuinerimut akitsuummik allannguinerimut atatillugu umiarsuarnik takornariartaatinut takornarianut sanilliullugu siunissamut taama ungasitsigisumut siusinaartumik inniminneereertoqarneq ajorpoq. Akitsuutininik allannguinuq taamaasilluni 1. juli 2026-mi pisinnaassasoq naatsorsuutigineqassaaq.

3.8 Sinerissap qanittuani aalisarnermut siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu ineriartornissamut pilersaarut aamma tamatumani sinaakkutit atugassarititaasut pitsaanerusut

Partiit isumaqatigiissuteqartut sinerissap qanittuani aalisarnerup ineriartortinneqarnissaata nangingneqarnissaa kissaatigaat, taakku aalisarnermut inatsimmi nutaami aalisarnermi tassani sinaakkutit atugassarititaasut allannguutaannik aallaaveqarlutillu inuussutissarsiornerup maanna assersuutigalugu klimap peqassutsillu ukiuni makkunani allanngoriartornerisa kingunerisaanik pissutsinut atugaannut tunngatillugu. Aalisarnermik inuussutissarsiuqarfinimmi kattuffiit, naalakkersuisoqarfiit attuumassuteqartut aamma ilaannakortumik aningaasaqarnikkut ingerlataqarfiup akornanni suleqatigiinnikkut, maannakkorpiaq sinerissap qanittuani aalisariutit 6 miiterit sinnerlugit angissusillit sinaakkutitigut atugarisaannik pitsanngorsaannissamut periarfissanik assigiinngitsunik qulaajaaneq ingerlanneqarpoq. Tamanna qaammammi septembarimi Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiinnit suleqatigiissitanik sukkasuumik sulisunit pilersinneqartunit ingerlanneqarpoq.

Suleqatigiissitaq maannakkut 2025-p naannginnerani tassanga naammassinnillunilu siunnersuutininik saqqummiussinissaa naatsorsuutigineqarpoq. Matuma ataani novemberip ingerlanerani ineriartortnerimut kissaatigisaasumut aningaasaliisarnermut sinaakkutit pitsaasut pillugit apeqqut immikkut ukkatarineqassaaq, taamaasilluni aalisarnermi immikkoortoq taanna pijuartitsisumik sammiveqartumik ineriartussammat.

Isumaqatigiissuteqartut qilanaaraat suleqatigiissitamit innersuussutissat kiisalu misissuinerit tamatumunnga tunngavigineqartut. Tassani siunertaavoq inatsimmik aamma inuussutissarsiornermik siuarsaannermut aaqqiissutinik pioreersunik kiisalu aningaasaliissutinik iluarsinissamut paasisimasaqarnermik tunngaveqartumik pisariaqartitsisoqarnerisoq isummerfigineqassammat.

Tassunga atatillugu isumaqatigiissuteqartut Naalakkersuisuni ujartorpaat, sinerissap qanittuani aalisarnermut siunertamut tulluurtumik aningaasaliinissamut aamma ineriartortitsinissamut periarfissanik qulakkeerinninnissamut pisariaqartitsinerit eqqumaffigeqqissaaqqullugit.

Aallaqqaammut tassunga 2026-mi 20.11.70 Suliniutinut nutaanut sillimmatinut 1 mio. kr.-nik immikkoortitsisoqassaaq. Suliaq inernerani tamanna qaqeqqinneqassaaq.

Pingaartumik eqqumaffigineqassapput akuersissutit pillugit nalunaarutip ukiunut naapertuutinngitsumik piumasaqaataa tulluanngissinnaasoq kiisalu aalisartunut, nammineq pisuussutiginnngisaminnik aningaaserivinni taarsigassarsinnaanngitsunut umiatsiaaqqanut aningaasaliinerimik qulakkeerinninnissamut periarfissat.

Naggataagut isumaqatigiissuteqartut qilanaaraat, Naalakkersuisut 2024-mut aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissummi aalajangiineq atulersissagaat: Tamanna taamaasilluni inuttat pillugit nalunaarut nutaaq sapinngisamik annertunerpaamik 2026-mi ukiup affaata siulliup

ingerlanerani atulersinneqarnissaa pillugu, kiisalu saniatigut ilinniartitaanikkut attuumassuteqartunik suliniutinik pingaarnersuisoqassalluni aamma sulinermi piginnaasatigut atugassarititaasunik pilersitsinissaq pillugu pisortani/namminersortuni suleqatigiinnerusoqassalluni. Naalakkersuisut naatsorsuutigineqarput immikkoortunut taakkununga atatillugu siuariartorneq pisariaqartinneqartoq nassuiaaffigissagaat.

3.9 Inuussutissarsiornermi sammisanit isertitat annertusarnissaannut ukkatarinninnerunissaq pisariaqartinneqartoq

Aningaasanut inatsimmi oqimaaqatigiinnermik pilersitsinissaq pillugu oqallinnerni ukkatarineqartoq pingaaruteqartoq tassaavoq, ukiuni arlalinni inuussutissarsiornermi siunnerfiusimasunit arlalinnit isertitat killeqartorujussuullutilluunniit naatsorsuutigineqartunit appasinnerusimanerat.

Taamaammat Naalakkersuisut maanna namminneerlutik sinaakkutitut atugassarititaasunik pitsaanerusunik pilersitsinikkut, minnerunngitsumik aatsitassanut immikkoortumi, nilannik imermillu avammut niuernermi kiisalu nukissiap sinneqartoortup inuussutissarsiornermi suliniutinut nutaanut tuniniaanissamut siunnerfilinnik periusissiorneq pingaarnertumassuk nuannaarnartuullunilu pisariaqartuuvog.

Suliassa qarfinni taaneqartuni pisuussutinik akileraarutinit iluanaarutit ajoraluartumik aamma ukiuni arlalinni annikinnerpaaffissaminniipput, tamanna takussutissaalluarpoq, ingerlaviup pitsanngornissaanut ineriartornerup allannguiffiginissaanut iliuuseqartoqartariaqartoq. Taamaammat Naalakkersuisunut pilersaarutiminnik ersarinnerulersitsinissaat naatsorsuutigineqarpoq, taamatullu suliassa qarfimmi siuariartornermik ukiumoortumik erseqqissumik nassuiaasarnissamut, ilaatigut tassunga uuttuutinik attuumassuteqartunik atuinnikkut.

Matuma ataani paasissutissiissutigineqarpoq, Naalakkersuisut maannakkut inuussutissarsiornermi akileraartarnermik aaqqissuusseqqinnissaq, nunami inuussutissarsiornermik ineriartornermik pitsaasumik tapersersuisussamik piareersaasut.

Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissummi isumaqatigiissuteqartut qilanaaraat, tamanna pillugu ilisimatinneqarnerunissatik, kiisalu tamanna pillugu saqqummiussissut piareersimaleriarpat politikikkut isumaqatigiissut pillugu politikikkut oqallinnissat.

Isumaqatigiissuteqartut tamatumunnga atatillugu ilaatigut kaammattuutigissavaat, isumaqatiginninniarnerni aggersuni immikkut eqqarsaatigineqassasut inunnut piffissami tamakkiisumi suliffimmit ataatsimit amerlanerusunik suliffeqartunut, aningaasaqarnikkut akileraaruteqartarnikkut kajumissaatinik allanik pilersitsisoqarnissaanut periarfissat. Tamanna akileraartarnermut aaqqissuussineq katitigaalersinnagu pisortatigullu allaffissorfiunerulersinnagu pissaaq. Isumaqatigiissuteqartut tassunga ilanngullugu inuit nunatta avataani najugaqartut, Namminersorlutillu Oqartussani, qitiusumik atorfilittatut imaluunniit ingerlatseqatigiiffinni (A/S-ni) sulisut, qanoq annertunerusumik maani nunatsinni akileraarutinit isertitanut annertunerusumik ilapittuisinnaanerisa misissuiffigineqarnissaa kissaatigaat. Tamatuma aningaasat Kalaallit Nunaannit aniasunik annikillisaqaataanissaa isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaat.

4. Aaqqissuusseqqinnermut sammivik 3: Pisortanik siunissamut qularnaarineq

4.1 Pisortani ingerlataqarfimmi naammassinnittarnermut pisariillisaanermullu atatillugu suliniutit nalinginnaasut

Naalakkersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiissut aamma Attassiinnarnissamut Ineriartortitsinissamullu Pilersaarut II-mut sulinermit pilersaarut ilaatigut naapertorlugit, naalakkersuisooqatigiinnut pituttorsimasumik suliassaavoq pisortani ingerlataqarfimmik aaqqissuusseqqinnissaq. Suliassaq tamanna allaffissornermik annikillisaanermik, piginnaasanik ineriartortitsinermik, silassorissuusianik atuinerunermik, digitalinngorsaaneermik aamma ataatsimut

sullissinernik ineriartortitsinermik aamma tulluarfiini ataatsimut suliassanik suliaqarnermik imaqqarpoq.

Taamaammat aqqissuusseqqinnermi uungaannaq nakkussilluni eqqarsarnejq iliuseqqarfigineqassaaq, tamakkiisumillu akimuisumillu oqartussat immikkoortullu amikorlugit suleqatigiinnermik siuarsaalluni. Isumaqqatigiissuteqqartut taamaattumik tikilluaqqaat, 2026-mut aningaasanut inatsimmik pilersaarusiorneqqartoq ataatsimiititaliarsuarmi suliaqarnissaq, qanittumi innersuussutiniq, ineriartornermut taama ittumut tunngavimmik pilersitseqataasinnaasunik inerneqqartussanik. Isumaqqatigiissuteqqartut matumani qilanaaraat sulinermut tassunga atatillugu politikikkut nangitsinikkut tulluurtumik annertussuseqqartumik peqataatinneqqarnissartik.

Pisortat ingerlataqqarfiata annertussusaa pillugu aningaasanut inatsit pillugu oqallinnernut atatillugu ilaatigut K benhavnimi namminersorlutik oqartussat sinniisqqarfiata annertussusaa, nalinginnaasumillu nunap avataani namminersorlutik oqartussat atorfilittaasa amerlassusaa ukkatarineqqarpoq. Taakku tamarmik ataatsimiititaliarsuup sulinissaani aggersumi qqalierneqqarnissaat aamma naatsorsuutigineqqarpoq.

K benhavnimi sinniisqqarfik aamma nalinginnaasumik Kalaallit Nunaata avataani atorfillit amerlassusaa

Kontomi pingaarnermut 12.01.01. Ingerlatsineq Kalaallit Nunaata K benhavnimi Sinniisqqarfia aningaasaliissutit, appartinneqqassasut siunnersuutigineqqarpoq, tassani siunertaralugu piffissap ingerlanerani sinniisqqarfiup sulisuisa ikilisinneqqarnissaat, taamaallilluni nunap avataani sinniisqqarfinnut annerusunut allanut annerusumik nallersuutissammat. Tamanna aamma ineqqarnermut akiliutinut aningaasartuutiniq piffissap ingerlanerani annikillisaataasinnaassaaq.

Atorfilinnik tulluarsaaneq taama ittoq aquneqqartumik pissasoq piumasaqaataavoq, taamaasillutik suliassat ullumikkut suliarineqqartartut peqatigitillugit atorunnaarsinneqqassammata imaluunniit Kalaallit Nunaanni siunissami suliarineqqartalissammata. Aningaasanut inatsimmut isumaqqatigiissummi aallaqqaammut kontumi pingaarnermi tassani aningaasaliissutit 2026-mut aningaasanut inatsimmi 2,0 mio. kr-iniq appartinneqqarnissaat siunniunneqqarpoq.

Assinganik partiit aningaasanut inatsimmik isumaqqatigiissuteqqartut naatsorsuutigaaq, Kalaallit Nunaata avataani nalinginnaasumik atorfillit amerlassusaannik atuineramik isornartorsiuisumik misissuisoqqassasoq. 2026-mi erseqqinnerusumik pilersaarusiorneqqassaaq.

Piumasaqaatigineqqassaaq, atorfillit taakku attuumassuteqqartunik suliaqassasut, taakku amerlassusaannik appartitsineq sipaaruteqqarfiussanngippat, ullumikkut taakkununga aningaasartuutit tamakkiisumik nalinganik. Tamanna pillugu aalajangiiffisassatut saqqummiussamut ilaasutut ilanngullugu isummerfigineqqassaaq, suliassat taakku sumi aamma qanoq siunissami suliarineqqartassanersut kiisalu tamatumani pilersaarusiortoqqassasoq. Ataatsimiititaliassap tamanna erseqqissaavigissagaa naatsorsuutigineqqarpoq.

4.2 Danmarkimi Kalaallit Illui

Isumaqqatigiissuteqqartut tunngaviusumik takorusuppaat 40.90.02 Kalaallit Illuinut tapiissutit aningaasaliissutit annikillisarnerneqqassasut. Tamatumunnga imaanngilaq, isumaqqatigiissuteqqartut suliat, illunit aquneqqarlutik naammassineqqartartut akuersaanngikkaat. Isumaqqatigiissuteqqartulli illut suliaasa ilaasa naalagaaffimmit suliarineqqartariaqarnerisa misissornissaannik pisariaqqartitsisoqqartoq isumaqqarput. Isumaginninnermi sulineq sapinngisamik nunamit inuit nuuffiinit isumagineqqassaaq.

Aallaqqaammut siunissami aningaasaliissutiniq tunniussisarnissat nalilersornissaat siunertaralugu, isumaginninnermut immikkoortumi illut inatsisitigut pisussaaffiinik suleqatigiissitap pilersinneqqareersup misissuinerata inernissaa utaqqineqqarpoq.

Suleqatigiissitat nalunaarusiassaasat taamaattumik AIS2027-p suliareqqaarneqarneranut ilaassaaq.

4.3 Pisortani ingerlataqarfiup aaqqissugaanera aamma kommuninut atassuteqarneq

Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissut pillugu oqallinnernut atatillugu, kommuninut atassuteqarneq pillugu apeqqut aamma kommunit aningaasaqarnerat aamma sammisaapput.

Taamaattumik taamaallaat namminersorlutik oqartussat aningaasaqarnerat ullumikkut ukiunilu aggersuni ilungersunartorsiorfiunngilaq. Tamanna aamma kommuninut atuuppoq, taakku aamma isumaginninnermut immikkoortumi aningaasartuutit annertusiartuaarnerannik ilungersunartorsiorneq kiisalu pisortani ingerlataqarfiup aaqqissugaanerata pitsanngorsarnissaanut pisariaqartitsinerujartorneq naapitassaraat.

Taamaattumik kommuninik suleqateqarluni ataatsimut aamma pituttorsimasumik suliassaavoq, ataatsimut pisortat ingerlataqarfiata aaqqissugaanerata isornartumik qiviarnissaa, kiisalu aningaasaqarnikkut aamma sulisoqarnikkut iluaqutissanik ataatsimut isiginninnikkut nunami innuttaasunut sapinngisamik iluaqutaanerpaamik atuinissaaq.

Aaqqiissutitut aamma atorineqarlunngilaq pisortat missingersuutaanni ajornartorsiutit namminersorlutik oqartussat aamma kommunit akornanni ataqatigiissaarniarlugit nuutsittaqaataarnissaat, imaluunniit nunami sumiiffinni assigiinngitsuni immikkut soqutigisat taamaallaat, inuiaqatigiinni ilungersunartunut attanneqarsinnaasumik aaqqiissutininik nassaartoqarniarnerani nunap sinnera akigalugu siuarsaanissaasa ukkatarinissaat.

Naalakkersuisut aamma nunami borgmesterit ukioq manna siusinnerusukkut ataatsimiinnermi aaqqissuussaannikkut ataatsimiititaliamik pilersitsinissaaq aalajangiuppaat, taakku isumaliutissiisummik suliaqassapput, kommunini aaqqissuussaannermik aaqqissuusseqqinnermut innersuussissapput, ilaatigut pisortanut tatiginninnermik annertusaanissamut, najukkami aalajangiisarnermi piginnaasanik nukittorsaanissamut kiisalu innuttaasunut iluaqutaasumik pitsaanerusumik suliassanik suliarinninnermut sunniuteqartussamik.

Isumaliutissiisummi ilaatigut atuuffinnik akisussaaffinnillu innuttaasut tunngaviusumik pisariaqartitaannik atugarissaarnerannillu pisariaqartitaat qulakkeernissaannik kommunit inuiaqatigiinni tunngaviusumik inissisimaffiannik tunngaviusunik, kommunillu siunertaminnik naammassinninnissaannut naammassissallugit minnerpaamik isumagisassaannik ataatsimut takussutissiivimmik imaqaassaaq.

Matumani kommunini qitiusumik suliassanik aalajangiinnermi aallaavigineqassaaq, suliassat sumiiffimmi pitsaanerpaamik suliarineqarsinnaaffiani inissinneqarnissaat, kiisalu kommunit agguataarnerisa immaqa allanngortinneqarsinnaanera eqqarsaatigineqassalluni.

Aaqqissuussaannermut ataatsimiititaliami sammisaq pingaarutilik ilaatigut tassaassaaq, kommuninik nakkutilliineq pillugu aamma kommunit aningaasaqarnerat pillugu apeqqut. Aningaasaqarnermut atatillugu tamanna ataatsimut isigalugu aamma tamatumani sinaakkutinut atuuppoq, matuma ataani ineriartornermik isumaginninnermut kiisalu taakku assigiinngissutigisinnaasaannut qanoq isumaqarnera.

Isumaliutissiisut naammassineqarpat, Politikikkut Ataqatigiissaarisooqatigiinnut kingornalu Inatsisartunut saqqummiunneqassaaq. Kingorna politikikkut innuttaasullu akornanni oqallittoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Maannakkut Aaqqissuussaannermut ataatsimiititaliap suliamik 2026-p naalernerata nalaani naammassinninnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiittut qilanaaraat Aaqqissuussaannermut ataatsimiititaliap innersuussutai, kiisalu suliassaqaqfimmi inatsisini aamma aningaasaqarnikkut sinaakkutini tulluurtumik allannguisoqarsinnaaneranut, ilaatigut aaqqissuussaannermut aamma nakkutilliinerup annertussusaanut ataatsimoortumik tapiissutinut sinaakkutinik sunniuteqarsinnaasunut, politikikkut isummernissamut aallaaviusussatut tunngaviusussat tiguinissai.

Kommunik aqqissuuseqqinnermut nutaamut atatillugu kommunit assigiinnerusumik atugassinneqarnissaat siunertaralugu aamma kommunit akornanni aningaasatigut nalimmassaasarnerup nalersoqqinneqarnissaa ilaassaq tamatumunnga atatillugu isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigaat.

4.4 Immikkut ilaqutariinnermut aamma isumaginninnermi politikimut attuumassuteqartut

4.4.1 Ernereerinnermi sulinngiffeqartarneq pillugu inatsit

Oqallinnermut atatillugu eqqumaffigeqquneqarpoq, meeqqiornissaq soqutiginartinniarlugu ernereerinnermi sulinngiffeqartarneq pillugu inatsimmik pitsanngorsaannissamut pisariaqartitsisinnaaneq. Tamatumani ilaatigut suaassutsit akornanni ernereerinnermi sulinngiffeqartarnermik atuinerup naligiissarneqarnissaanik siuarsaanikkut.

Naalakkersuisut ilisimavaat ilaqutariinni sinaakkutit nukittorsarnissaannut aamma Kalaallit Nunaanni ilaqutariinnut meerartalinnut atugarisaasut pilerinartut qulakkeerneqarnissaannut pisariaqartitsineq, kiisalu ataatsimut isigalugu aqqissuuseqqinnissaq siunertaralugu ernereerinnermi sulinngiffeqartarneq pillugu inatsit atuuttoq misissussallugu suliniuteqarneq aallartereerlugu. Pitsanngorsaannissamut, kiisalu siunissami inatsimmik allannguinnissamut tunngavimmik pilersitsinnissamut inatsisitigut aamma aningaasaqarnikkut periarfissat misissuinerup ersersissavai.

Naalakkersuisut taamaattumik siunertaraat aqqiissutiniq eqaannerusunik aamma ullutsinnut tulluarnerusunik, meeqqap naalungiarsuunerani angajoqqaat isumassuinnissamut periarfissaanik tapersiisunik peqarnissaq.

Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqartut qilanaaraat, Naalakkersuisut piaartumik sulineq tamanna naammassissagaat kiisalu 2027-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik suliaqaaqqaarnermut aningaasaqarnikkut kingunerisassat ilanngutissagaat.

4.4.2 Kingunerluuteqarnermut sullissivik ingerlalluartoq

Innuttaasorpasut kingunerluuteqarnermik eqqorneqaaqqapput, tamannalu taakkununga, ilaqutariinnut kiisalu inuiaqatigiinnut sunniuteqarput. Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqartut taamaattumik kissaatigaat, ilisimasaniq katersinerunissaq, kiisalu innuttaasunut eqqorneqartunut katsorsaariaatsinik aamma katsorsaannissamik neqeroorutiniq pingaarnersiuiinissaq. Tamanna ilaatigut artorsaatit arlariinnik sammiveqartut, kingornunneqarsimasut (ilaatigut nunasiaataanermik sorlaqartut) isumaginissaannik imaqarpoq, taamaasillutik innuttaasut eqqorneqartut kingunerisanik paasinnissammata kiisalu aniguissallutik. Taamaammat naatsorsuutaavoq, Naalakkersuisut pinaveersaartitsinnissamik suliniutit pillugit apeqqutitut aningaasaliinerit pillugit naalagaaffimmik oqaloqatiginnissasut.

Naalakkersuisut ilisimavaat, inuit kinguaariinnit kinguaariinnut pitsaanngitsumik inuttut kingornussaqtut aliasunnerminnik aamma kingunerluutiminnik oqaasinnguisinnaanissaannik inuiaqatigiittut nukittorsarneqarnissaanik ilisimaarinninnissamik pisariaqartitsineq. Kontomi pingaarnermi 30.14.01. Ikorsiinasuarfimmik siunnersuisarfimmillu nuna tamakkerlugu saaffiginnittarfik (Inulervik) taamaattumik 2026-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi nuna tamakkerlugu katsorsaavimmut aningaasanik illuatitsisoqareerpoq. Inulervik 1. oktober 2025 aallarnerfigalugu pilersinneqarpoq.

Inulervik ilaatigut siusinnerusukktut Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit aamma Qinnqornermit (ilinniartunut siunnersuisarfik) innuttaasunut sammiveqartumik immikkoortumit sanarfineqarpoq. Tamatuma saniatigut Inulervimmik pilersitsinnermut atatillugu Den nationale Sorgcenter suleqatigissallugu isumaqatigiissutigineqarpoq, tassani aliasunnermi qisuariaatsinik isumaginninnissaq pillugu, ilisimatuarnep, sulinerup aamma ilinniarnep akornanni ataqatigiissitsisumik.

Isumaqatigiissuteqartut siunertamut tulluartaippaat, suliniutaareersimasut qaavatigut neqeroorutit maannakkut ineriartorteqqinneqartut, aallartisaataassasut. Matumunnga anguniagaavoq, innuttaasut tamarmik, kingunerlutsitsinermik misigisaqarsimasut, siunissami ikiorneqarnissamut neqeroorfigineqarsinnaanissaat.

Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqartut tamanna nassuerutigaa kiisalu naatsorsuutigalugu, Inulervik sammisani taakkulu sunniutaat pillugit ukiumoortumik nassuiaammik suliaqartassasq, taamaasilluni tamatumani siuariartorneq malinnaavigineqarsinnaassaaq, sullissiviup suliaqarnerani sinaakkutitut aaqqiissuteqarsinnaanermut pisariaqartitsinermi atorneqarsinnaasunik.

Isumaqatigiissuteqartut aamma isumaqarput kingunerlutsitsinermik katsorsaanerup iluatsinnissaa qulakkeerniarlugu saniatigut aanngajaarniutinik atorneqarnequt katsorsartittoqartarsinnaanissaa, kiisalu ilaqutariinnut iluaqutaasussamik inuiaqatigiinni ineriartornequt peqqinnarnerunissaa pillugu sammiveqartumik anguniagaqarluni pinaveersaartitsinikkut, atorneqarnequt taama ittumik akiuiniarluni inuiaqatigiinni suliniuteqarneq nalinginnaanerusoq annertunerusumik ukkatarineqassasq pisariaqartinneqartoq. Taamaattumik qanittukut ilisimatusarnikkut tunngaveqartumik aalakoornartoq pillugu politikimut innersuussutinik arlalinnik saqqummiussisoqarpoq, tamanna 2026-mi Inatsisartuni sukumiinerusumik isummerfigineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Ilanngullugu naatsorsuutaavoq Naalakkersuisunut, ilisimatusarnikut tunngaveqartumik aalakoornartoq pillugu politikimik atulersitsinermut atatillugu ammaffigineqassasq, kontomi pingaarnermi 34.11.08. Atorneqluisunik katsorsaanerup pilersaarut aningaasaliissutit aamma katsorsaariaatsimut assigiinngisitaarnerusumut tapersersuinermi atorneqarsinnaasut. Tamatumani assersuutigalugu pineqarsinnaavoq Allorfiup ataani immikkoortoqanngitsuni suliniutit najukkami tunngavilerneqartunut.

4.4.3 Meeqqat inuusuttullu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut pillugit ilungersunartunik isumaginninneq

Isumaqatigiissuteqartut ilaatigut ukioq kingulleq aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqarnermut nangitsinertut oqallisigaat, meeqqanik inuusuttunillu ulloq unnuarluk angerlarsimaffinnut inissiisarnermut aningaasartuutitut atatillugu aningaasartuutitigut ilungersunartorsiorneq annertusiartupiloortoq kommuninut ingammik tuttartup isumagineqarnera. Aningaasartuutit taakku kommuninut aningaasalersorneqarput kiisalu Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmit allaffissornertaa tigummineqarluni.

Oqallinnernut atatillugu ulloq unnuarluk akiusup annertunerpaaffissaanik aalajangersaanissamut kissaateqarneq saqqummiunneqarpoq. Kontomut pingaarnermut 20.05.20 Kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit oqaasertaliussamik ilanngussisoqarpoq. Tamatuma Naalakkersuisut pisinnaatitaaffilerpai ulloq unnuarluk akiusup annertunerpaaffissaanik aalajangiinissamut. Isumaqatigiissuteqartut piffissaasoraat pisinnaatitaaffik tamanna kommuninik oqaloqateqarennikkut Naalakkersuisunit sapinngisamik piaarnerpaamik atorneqarnissaa. Ajornartorsiut tamanna ukiuni arlalinni ilisimaneqarpoq, isumaqatigiissuteqartullu piumasaraat suliassaqarfimmi erngertumik iliuuseqartoqassasq.

Naalakkersuisut isumaqatigiissutigaa minnerunngitsumik angerlarsimaffiup avataanut inissiisarnertit akisunerpaat, ajoraluortumik annertusiartortut annikillisarnissaannut tunngavissanik eqqortunik pilersitsinissamut pisariaqartitsisoqarnera. Inissiisarnermik suliassaqarfimmut aningaasartuutit ukiuni kingullerni qaffariarujussuarsimapput. Tamanna kommunit aningaasaqarnerannut ilungersunartorsioqarpoq kiisalu isumaginninnermik suliassaqarfimmi pingaarnersuukkanut allanut ilungersunartoqartitsilluni. Inissiisarnermik suliassaqarfik Attasiinnarnissamut Ineriartortitsinissamullu Pilersaarut II-mi aamma 2025-mut kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit pillugit isumaqatigiissummik nangitsinermi immikkoortuuvoq pingaarutilik.

2025-mi kingusinnerusukkut *"Meeqqanik inuusuttunillu inissiisarnermut aningaasartuutitik misissueqqissaarneq"* saqqummiunneqarnikuuvoq. Tamatuminnga ilaatigut siunertaavoq pisortani aningaasartuutit aamma inissiisariaatsinut agguarlugit amerlassutsit, ineriartornermut pissutaasut erseqqissarnissaat kiisalu suliaasaqarfimmi innersuussutit saqqummiussilluni. Naalakkersuisut aningaasartuutit misissueqqissaarnerup inernerit, tiguneqariarpat partiinut aamma kommuninut qaqilissavai, tassani siunertaralugu qitiusumik suliaasaqarfimmi tassani ukkatarinnilluni suliniuteqarnissamut isumaqatigiissuteqarsinnaaneq. Ilanngullugu suliniummik aallartisisoqarnikuuvoq, tassani ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit pillugit nalunaarut misissorneqarpoq, inatsisinik misissuinissaq allannguinnissarlu pillugit, taamaasilluta qulakkiissagatsigu aningaasat meeqqanut iluaqutaasut.

Tamatuma saniatigut isumaqatigiissuteqartut isumaqarput, tamatumani ineriartorneq pissutigalugu, kommunit sulisuisa kursuserneranut ilinniaqqinneranullu suliniutinut aningaasanik, aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi 30.01.03 Isumaginninneq pillugu pikkorissartitsisarnertit ilinniartitseqqittarneqarlu aqutigalugu, sipaarnissaraluaq taamaatiinnarneqarpoq. Taamaammat konto pingaarnermut ukiumut 1 mio. kr.-nik ilassusiisoqassaaq, tamanna 2026-mit 2024-misut atuinertut annertutigissammat.

Isumaqatigiissuteqartut naggataatigut naatsorsuutigaat, ataatsimut isigalugu isumaginninnermik suliaasaqarfiup iluani inissiisarnertit sakkussatut atorineqarsinnaanersut ukkatarineqassasoq. Meeqqanik inuusuttunillu angerlarsimaffiup avataanut inissiineq isumaginninnikkut pinasuutimik aaqiissutivittut isigineqassanngilaq, kisiannili tunngavittut piffissaagallartumik suliniutitut, suliniutit iluaqutaasussat allat aallartinneqarsinnaanerannut piffissamik inissamillu tunniussisutut isigineqassaaq. Tamatumani minnerunngitsumik ilaqutariit namminneq meeqqaminnik toqqissisimanartumik isumaginnissinnaassusaannik nukittorsaanermut sammiveqartumik suliniutinut atuuppoq.

4.5 Tunngaviumik attaveqaasersuinermit sinaakkutit pitsanngorsaaneq, tassani ukkataralugit nukissiutit aamma umiarsualiviit kiisalu suliaasanik isumaginninnermut allaffissornermik pisariillisaaneq

Attaveqaasersuineq ingerlalluartoq annertuumik pilersuinermit qulakkeerinniffiusoq, innuttaasut ilaqutariillu ulluinnannut, pisortani ingerlataqarfimmi ataqatigiissumik suliaasanik naammassinninnermut aamma inuussutissarsiutinik ineriartortitsinnermut tunngavittut piumasaqaataavoq pingaarutilik. Sulinermit tamanna suliaasaq ajornaatsuunanilu akikitsuunngilaq, tassani ilisimaneqartutut sulineq qeqertami ingerlatsinerummat, kiisalu inoqarfippassuarnik pilersuinermit attassisinnaaneq, immikkoortunut annertuumik aningaasartuutit nassataqartarmat.

Taamaattumik inuiaqatigiinnut annertuumik pingaaruteqarpoq, ingerlataqarfiit akornanni ataqatigiissumik ataqatigiissaarinnermit aamma pingaarnersuinermit ingerlatsisoqarnissaa kiisalu pilersuinermit isumannaatsumik naapertuuttumik attassinissamut aserfallatsaaliinissamut aningaasanik qularnaarisoqarnissaa. Matumani pisariaqartitsineq aaqqissuussamik uani nassuiarneqarpoq *"Pisariaqartumik iluarsartuussineq – Nuna tamakkerlugu pilersaarut pillugu nassuiaat 2023"*.

Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqartut eqqumaffigaat, siunissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu pilersaarusiornissamik taamaattumik pisariaqartitsisoqarnera. Taamaattumik nuannaarutiginarpoq, Naalakkersuisut imeq aamma nukissaq pillugu immikkoortumi pilersaarutit nutartikkanik siunnersuummi 2026-mi saqqummiussinissaq pilersaarutigimmassuk, tamanna suliaasaqarfinni taakkunani marlunni siunissami pingaarnersuinnissamut isumaliutersuutinut pisariaqarlunnartunut aallaaviulluassaaq.

Aningaasaqarnermut inatsit pillugu oqallinnertut atatillugu isumaqatigiissuteqartut pisariaqartunik piviusunik maannakkullu piviusunik arlalinnik oqallisiginnipput.

4.5.1 Upernavimmi imermik pilersuineramik pitsaannerusumik qulakkeerinninneq

Upernavimmi imermik pilersuineq ilungersunartutut ilisimaneqarpoq. Qeqertami imermik salinneqanngitsumik pilersuineq atuuttoq, ingerlavinnik pingaarnernik aamma ingerlavimmut pingaarnermut attavinnik ikkussuisoqassappat illoqarfimmut tamarmut imermik kuutseriaannarmik pilersuinissamut naammanngilaq. Taamaattumik Upernavimmi imeqarfik immamik tarajuaanissamut (RO-nut suliaqarfik) ajornartoornermi atorneqarsinnaasumik peqarpoq. Imeq imerneqarsinnaasoq taamaasilluni Upernavimmi imertaatit atorlugit pajugutigineqartarpoq.

Nukissiorfiit ilisimatitsissutigineqartut malillugit Upernavimmi ataavartumik pilersuineq pilersaarusiortugulu ineriartortippaat. Maannakkorpiaq nalilernerqarpoq aaqqiissut pitsaannerpaaq RO-nut suliaqarfimik pilersuineramik annertusaaneq, aaqqiissuussinernut pioreersunut ilassutitut ingerlatiinnarneqassasoq. Taamaasilluni pisariaqartitsineq annertusiartortoq naammassiartuaarneqarsinnaavoq. Tamannali ingerlavinnik pingaarnernik annertusaasinnaanerup, imminermini annertuumik aningaasartuutaasup saniatigut pisariaqarpoq.

Siullertut Upernavimmi imermik pilersuineramik pitsaannerusumik pilersaarusiornissamut aningaasanik pingaarnersiuisoqarpoq, tassani siunertarineqarluni Upernavimmi imermik pilersuineramik pitsaannerusumik pitsaannerpaamik qulakkeerinninnissamut aalajangiinissamut tunngavissaqarnissaq. Tamatumani aamma inuiaqatigiit ilorrisimaarnissaat kiisalu inuussutissarsiorluni nioqutissiorsinnaaneq eqqarsaatigineqarpoq.

4.5.2 Tasiilami nukissamik pisariaqartitsineramik isumaginninneq aamma erngup nukinganik nukissiorfimmik suliniuteqarnermik suliaqarneq

Tasiilami erngup nukinganik nukissiummik alliliineq maannakkuugallartoq uninngatikallarneqarpoq. Tamatumunnga tunngaviuvoq erngup nukinganik nukissiummik alliliinermut, missingerneqartumit akisunerujussuarmik neqeroorteqartoqarsimanera. Taamaattumillu suliniut inuiaqatigiit aningaasaqarneranni imminut akilersinnaanngilaq.

Tasiilami nukissiornermi attaveqaasersuineq piosoq tunngaviusumik, Tasiilami innaallagissamik maannakkut siunissamilu qaninnermi piumasaqarnermut naammaginartuuvoq. Pilersuinerulli patajaassusiani ilungersunartoqarsinnaavoq. Naalakkersuisunut piumasaqaataavoq pisariaqartitsinerup ineriartornerata malinnaaffigissagaat ingerlaavartumillu nalilertassagaat, annertussutsip annertusarnissaanut pisariaqartitsineq nalilerniarlugu, taamaasilluni Tasiilami ineriartorneq kigaallatsinneqaranilu unitsinneqassanngimmat.

Pilersaarusiornermut aningaasat marloqiusamik aningaasaliinermut tunngavik naapertorlugu agguarneqarput. Pilersaarusiornermut 1 mio. kr.-nik ilanngussisoqaaqqissaaq, aningaasat illuarneqareersut ilanngullugit innaallagissiorfimmik pioreersumik alliliinissamut pilersaarusiornermik periarfissiisussamik. Tamatumani sioqqunneqarniarpoq siunissami pisariaqartitsinissap eqqortinneqarsinnaanissaa kiisalu pilersuineramik patajaatsumik qulakkeerinninnissaq. Tasiilami innaallagissamik pilersuineq patajaatsuunngilaq, taamaattumik inissisimaffimmik piaartumik aaqqiisoqarnissaa pisariaqartinneqarpoq, aamma tamanna "mingutsitsinngitsumik" aaqqiissummik nassataqaraluarpuunniit. Maannakkut nukissiorfimmik dieselimik ingerlatitaqartumik pioreersumik alliliinermi kingusinnerusukku, piffissami pitsaannerusumi naatsorsuutigineqartumi erngup nukinganik nukissiorfimmik alliliinissamut, kingornatigut piviusunngortinneqarsinnaasumut nutaamik neqeroortitsisoqarsinnaassaaq.

Isumaqatigiissutaasuni isumaqatigiissuteqartut aamma eqqumaffigisorujussuuaat, Tasiilami ineriartorneq pitsaasoq, matuma ataani attaveqaasersuutitigut pisariaqartitanik isumaginninneq ataatsimut isigalugu siuarsaaviginiarlugu sinaakkutinik tulluurtunik pilersitsinissamut aamma suliniutinik aningaasaliinernillu attuumassuteqartunik naammassinninnissamut pisariaqartitsineq.

Taamaattumik Naalakkersuisunut naatsorsuutigineqarpoq kommuni suleqatigalugu ataqatigiissumik aamma siunnerfeqartumik suliniutit pillugit isumaliutersuutinik aamma pilersaarutinik saqqummiussinissaq. Matumunnga pilersaarut tassungalu aningaasaqarnermik

imaqartoq, taamaattumik 2026-mi ukiup affaata siulliup ingerlanerani Naalakkersuisunit saqqummiunneqassasoq piumasarineqarpoq, tassani 2027-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik suliaqaqqaarnermut ilanngunneqarnissaa eqqarsaatigalugu.

4.5.3 Nunap ilaani mittarfinnik minnerusunik pilersaarutini nangitsineq aamma Qaarsuni umiarsualivimmut pilersaarut

Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigaat, nunap ilaani mittarfinnik minnerusunik nutaanik sanaartornissamik aamma Qaarsuni umiarsualivimmut pilersaarummik siuarsaanissamik suliaqarneq ingerlatiinnarneqassasoq. Tamanna paasissutissiissutigineqartut naapertorlugit 2026-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi aningaasaliissutitut sinaakkutit pioreersut iluanni pisinnaavoq tak. Konto pingaarneq 87.73.20. Mittarfiit aaqqissuussaanerannik annertusaaneq aamma konto pingaarneq 87.73.12. Umiarsualivinnut talittarfinnullu aningaasaleeqinnerit.

Isumaqatigiissuteqartut tamanna tunngavigalugu naatsorsuutigaat, sulinerit taakku ingerlaannassasut kiisalu mittarfiit umiarsualiviillu pillugit suliassaqaarfinni immikkoortumi pilersaarutini nutarsarneqartuni takkuttussani ilaajumaartut. Tamatumani aamma ilaavoq, mittarfinnik suliat aallartereertut saniatigut Tasiilami mittarfissamik pilersaarusiornissaq allanilu pisariaqarfiusuni mittarfinnik pilersaarusiornissat ilaapput. Aallaqqaasiullugu pilersaarusiornermut 2026-mi 1 mio. kr.-nik immikkoortitsisoqassaaq.

4.5.4 Nuummi aamma Ilulissani nunap iluani angalanermi aallariartortarfinnik pitsanngorsaaneq

Nuummi mittarfiup nutaap atulernerata kingorna angallattunik sullissineq pillugu apeqqut paasinartumik tamat oqallinnerannik kiisalu aallartisarnermi ajornartorsiutit pissutigalugit ernumanermik pilersitsisimavoq. Taamaattumik siunissami iliuuseqarnissamut apeqqut qaqilerneqarpoq, matuma ataani Qaqortumi aamma Ilulissani mittarfinnik sanaartornernik piariilersunut ilassutitut.

Ineqarnermut, Attaveqaasersuutitut Isorliunerusunullu Naalakkersuisoqarfik Greenland Airportsimik ingerlaavartumik oqaloqateqarnini tunngavigalugu paasissutissiivoq, Nuummi aamma Ilulissani aallariartortarfinnik tulluarsaasinnaanissat Greenland Airportsip nammineq ingerlatsinermi sanaartornermilu missingersuutaanit pisinnaasut, taamaattumillu piffissami maannakkuugallartumi aningaasanut inatsimmi immikkut aningaasaliissuteqarnissamut pisariaqartitsisoqanngitsaq. Isumaqatigiissuteqartut tamanna iluarisimaarpaat, aammali isumaqarlutik, mittarfiup akornusersorneqanngitsumik ingerlanneqarnissaa qulakkeerniarlugu ersarissumik aamma nukittuumik suliniuteqartoqarnissaa pisariaqartinneqartoq.

Suliassaqaarfinni pitsanngorsaanerme aamma maannakkut angallattariaatsit kiisalu nunap iluani aamma nunap immikkoortuini angallannerit allanngornissaat ataqatigiissutut isigineqassapput. Matumani immikkut eqqarsaatigineqarpoq Ilulissani Atlantikoq qulaallugu mittarfissaq. Atlantikoq qulaallugu mittarfiit tamarmik piffissami ingerlalereerpata, naatsorsuutigineqarpoq, imminnut tapertariissinnaasut kiisalu angalanermi misigisanik pitsaanagerusunik tunniussaqaarlutik. Naatsorsuutigineqarportaaq, Qaqortumi mittarfik nutaaq tamatumunnga aamma ilaassasoq. Greenland Airports A/S-imik ingerlaavartumik oqaloqateqarneq aqutigalugu Naalakkersuisut ineriartorneq qanimut malinnaaffigisariaqarpaat.

4.6 Attaveqaasersuutit aamma ineqarnermut suliassaqaarfinni ingerlatseqatigiiffimmi aaqqissuussaanerme aaqqissuussaannikkut pitsanngorsaannissamut periarfissaq

Pingaarteqarpoq, attaveqaasersuutitut atatillugu ingerlatseqatigiiffimmik aaqqissuussaanerup naapertuulluatuunissaa. Tamatuma imaraa, sullissinernik tunniussaqaarnermi akitigut naleqquttut pilersuinerme qularnaatsuunerme qaffasissumik peqartut kiisalu aki aamma pitsaassuseq eqqarsaatigalugit atuisut pitsaasumik misigisaqarnissaannik ukkataqarneq pillugit inuiaqatigiinni anguniakkanik tapersersuinissaat.

Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqarnermut atatillugu oqallinnerni apeqqutit qaqilerneqarput, namminersorlutik oqartussat inissianik attartortakkanik suliassaqaarfiani suliassanik sularinninnermut atatillugu aqqissuussinerit, Sikuki A/S aamma Royal Arctic Line A/S, INI A/S aamma Illuut A/S katinneqarsinnaanerannut kiisalu Nukissiorfiit aamma NunaGreen A/S katinneqarsinnaanerannut isumaliutersuutit.

Naalakkersuisut ilisimatitsissutigineqartut naapertorlugit suliassaqaarfinni taaneqartuni periarfissat misissuiffigileruttoorpaat, tamatumani ukkataralugu katititsinerusinnaasut suliassanik naammassinninnermi ataatsimut isigalugu innuttaasunut aamma suliffeqarfinnut atuisuusunut iluaqutaasussamik pisariillisaanermik inerneqarsinnaanersut.

Nalinginnaasumik ingerlatseqatigiiffinnik taakkunannga katititsinerusinnaasut piumasaqaatitaraat inatsisinik allannguinnissaq, taamaattumillu inatsisinik piareersaalluni suliaqarneq tassungalu atatillugu misissuueqqissaarnerit. Sulineq tamanna siullertut naalakkersuisoqarfinni attuumassutilinni ingerlataanik aningaasaliinissaq sioqqullugu naammassineqarsinnaassaaq.

Isumaqatigiissuteqartut pingaartippaat, ingerlatseqatigiiffinnik pilersitsinissat nunami kulturimut aamma sunniuteqarluartumik aamma aningaasaqarnikkut akisussaassuseqartumik suliassanik sularinnissinnaanermik pisariaqartitsinnermut ataqqinnittumik naammassineqassasut. Ingerlatseqatigiiffinnik nutaanik pilersitsineq taamaasilluni aqunneqartumik pissaaq, taamaasillutik ingerlatseqatigiiffiit akissarsiatigut aamma ingerlatsinnermi annertussutsimut, ullumikkut atuuttunit malunnartumik qaffattunut aningaasartuutitut tulluassanngimmata. Tamanna suliniuteqarnissami Naalakkersuisut nakkutigissavaat. Naalakkersuisut ingerlatseqatigiiffinnik aqqissuusseqqinnermi ima ataqatigiittoqarnissaa, nunatta suliffeqarfii ajortumik inissinnagit pissasoq aamma eqqumaffigissavaat.

4.7 Eqqakkanik isumaginninnerneq

Nuna tamakkerlugu eqqakkanik isumaginninnermut aqqiissutinik tulluurtunik, sukkasuunik qulakkeerinninnissamut ataatsimut suliniuteqarnissaaq pingaaruteqarpoq. Avatangiisinut aamma peqqissutsimut akisussaaffeqartuussapput kiisalu sulinikkut aningaasaqarnikkullu piviusunngortinneqarsinnaassallutik. Nunami isorliunerusuni ajoraluurtumik ajornartorsiutit iluarsineqanngitsut suli takuneqarsinnaapput. Naalakkersuit kommunit suleqatigalugit tamatuminnga aqqiinnissartik naatsorsuutigaa.

Eqqakkanik isumaginninnermut aamma peersinnermut oqartussaasut akisussaaffeqartut pingaarnerit tassaapput kommunit, matuma ataani ilaatigut eqqakkanik tigooraaffinnik aamma isumaginniffinnik kommuninit pigineqartunit ingerlatsinnermut. Sulinnermi kommunini tallimaasuni sisamat ataatsimut aqqiissummik toqqaanikuupput, tassani kommunit ataasiakkaat eqqakkat katersorlugit, poortorlugit piareersarlugillu Sisimiunut Nuummullu eqqakkanik isumaginniffinnut umiarsuarmik assartorneqarnissaannut isumaginnittarlutik. Tamatumani annertuumik ingerlatsinnermi iluaqutissat atorluarniarlugit kiisalu aqqiissutinik avatangiisinik mianerinnittunik eqqortitsinissap ajornaannerunissaa qulakkeerniarlugu.

Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik oqartussaasuupput, inatsisitigut tunngavinnik pisariaqartunik kiisalu ikuallaavinnik avatangiisitigut akuerisanik qulakkeerinnittussat. Ikuallaaviit nutaat ESANI-p Sisimiuni Nuummilu ikuallaaviisut marluk nutaatut avatangiisinut mianerinninnermi atugassarititaasut naammassissavaat, taamaattumillu nunami avatangiisinut mianerinninnermi piumasaqaatit, kommunit killeqarfii malillugit immikkoortinneqanngitsut aalajangersarneqartut eqqortissallugit, tassani kommunip periuseq toqqagaa apeqqutaanngilaq.

Naalakkersuisut eqqaaveqarneq pillugu suliassaqaarfinni unammilligassat ilisimaarai. Taamaattumik Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut, Nunamut Namminermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq oktober 2025-mi kommunit eqqagassanik isumaginninnerat pillugu borgmesterinik ataatsimeeqateqarpoq. Matumani ukkatarineqarpoq, eqqagassanik ikuallanneqarsinnaasunik isumaginninnermut aamma assartuinnermut atatillugu maannakkut

ilungersunartut kommuninit qanoq aaqqiivigineqarnersut. Tamanna pillugu aaqqiinissamik ataatsimiittoqaqqinnissaa naatsorsuutaavoq. Inoqarfiit minnernut tamanna aallussissasoq naatsorsuutaavoq.

Kommunit ikiorniarlugit, kommunit ukiuni arlalinni kontomit pingaarnemit 77.05.08. Avatangiisinut aningaasaateqarfik ilaatigut tapiissutinik pissarsisarput. Eqqakkanik isumaginninnermik pitsanngorsaannissamut aamma ineriartortitseqqinnermut atorneqartussatut. Periarfissaq tamanna sulii ammavoq maannakkut aningaasaliinissamut sinaakkutit iluanni, immaqalu ataatsimiinnerup aggersup taaneqartup kingorna pisinnaassalluni.

Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqartut qilaanaaraat siuariartoqqinneq pillugu ilisimatinneqarnissartik, tamatumani nuna tamakkerlugu soqutiginartuummat, eqqakkanik suliaasaqarfiup iluani ilungersunartut taakku akisussaassuseqartumik inuiaqatigiinnut iluaqutaassusamik kiisalu nunap kusanartumik pinngortitaqarneranik tusaamaneqarnera eqqarsaatigalugu aaqqiivigineqarnissaat eqqarsaatigalugu. Tamatuma aamma imaraa, immikkut akuersissutit uteqqiattut pisimasunut piaartumik qimanneqartariaqarnerat. Tamanna ataatsimut akisussaaffiuvoq.

4.8 KNI-p nioqqutissanik pilersuinera aamma Neqi A/S

KNI A/S nunaqarfinnut illoqarfinnullu minnerusunut pingaaruteqartorujussuuvoq. Taamaattorli KNI-p nioqqutissanik pilersuinera sumiiffippassuarni innuttaasut isornartorsiutigaat. Tamanna nioqqutissanut toqqagassanut kiisalu minnerunngitsumik ulluinnarni nioqqutissat akiinut tunngassuteqarpoq.

KNI ukiuni kingullerni aningaasanut inatsisini annertuumik tapiissutisisarpoq, tassani ingerlatseqatigiiffik nunatta karsianut iluanaarutinik akiliisarunnaarmat. Isornartorsiunerli ingerlaannarpoq.

Ukiorpassuarni ingerlatseqatigiiffimmut sullissinissamut isumaqatigiissut ataatsimut isigalugu allanngortinneqanngitsoq isumaqatigiissutigineqartarpoq, isumaqatigiissuteqartullu isumaqarput maanna piffissanngortoq misissussallugu, sullissinissamut isumaqatigiissut ullutsinnut naleqqunnersoq. Assersuutigalugu takorloorneqarsinnaavoq, sullissinissamut isumaqatigiissut kajumissaarinnermik tunngaveqarsinnaasoq, kiisalu akiliisarnerit nassiussanut aamma anguniakkanut eqqortitsinnermut uuttuutit attuumassuteqartut apeqqutaatinneqassasut. Tamatuminnga isummernissanut tunngatillugu naatsorsuutaavoq, Naalakkersuisut KNI A/S-imik misissueqqissaarnermik aallartinneqareertumik naammassinnissasut, 2026-milu aningaasanut inatsimmi kissaatit piviusunngortinniarlugit attuumassuteqarneq tunngavigalugu misissueqqissaarnerup sinaakkutai aqqqissorlugit.

Sulineq tamanna suliniutinik, Neqi A/S-imut aningaasaqarnikkut attanneqarsinnaasumik pilersitsisussanik aamma imaqtartariaqarpoq.

5. Aaqqissuusseqqinnermut sammivik 4: Akileraartitsinermik aaqqiissummik, atugarissaarfimmi ikiorsiissutinik, inissiaqarnermi utoqqarnilu suliaasaqarfimmi aaqqissuusseqqinnerit "Imminut pilersorneruneq"

5.1 Innuttaasut pisisinnaassusaannik qulakkeerinninniarluni annertunerusumik suliniuteqarneq, appassisummik akissarsiaqartut immikkut ukkataralugit

Nalinginnaasumik innuttaasut ukiuni kingullerni atuisunut akit qaffakkiartorneri misigaat, minnerunngitsumik tunngaviusumik nerisassanut atatillugu. Tamanna pingaartumik innuttaasunut pisortanit pilersuinikkut ikiorsiissutinik pisartunut eqquisimavoq, pisisinnaassutsillu annikillineranik kinguneqarsimalluni. Tamatumunnga pissutaavoq, pisartakkaat taakku ingerlaavartumik akiisa nalimmassarneqarnerat atuisunut akit kisitsisaat tunngavigalugit pisarmata, taakku piffissami nalimmassaaffiusumi ukiunik marlunnik pisoqaassuseqartarput. Taamaattumik pisariaqartinneqarpoq, Naalakkersuisut nalimmassaasarnermik tamatumunnga tulluarsaanissamut periarfissanik misissuinissaat, taamaasilluni piffissatigut nikingassuseq annikillisarneqassammat kiisalu aningaasat naleerukkiartornerat pinaveersaartinneqassammat. Tamanna inatsisitigut allannguisoqarnissaanut pisariaqartitsiffiusaaq.

Sulinerup tamatuma saniatigut aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissummi aningaasanik illuartitsisoqarpoq, pisiniarfiit pisinerminni tunisinerminnilu akigititaannik misissuinissamut kontomi pingaarnermi 64.04.01 Atuisoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfimmit akisussaaffigineqartumik, soorlu aamma Naalakkersuisut paasissutissiissutigineqartut naapertorlugit unammilleqatigiinnermut inatsimmik allannguinnissamut suliaqarneq aallartissimagaat. Allannguutip tamatuma periarfissaalersissavaa Atuisoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik paasissutissanik pissarsisinnaassasoq, niuerfimmi misissuinernut atugassanik, aamma sumiiffinni, unammilleqatigiinnermik inatsimmik unioqqutitsinermik pasitsaassiffiunngitsuni. Inatsisissatut siunnersuut 2026-mi upernaakkut ataatsimiinnermi saqqummiunneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq, tamatuma kingorna Atuisoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik ulluinnarni nioqqutinik toqqarneqartunik pisinermi tunisinermilu akinik misissuisinnaassaaq.

Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqartut tamatuma inernissaa qilanaaraat, kiisalu Naalakkersuisunut naatsorsuutigalugu ilaatigut Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik peqatigalugu inuiaqatigiinni eqimattat assigiinngitsut pisisinnaassusiisa ingerlaavartumik ineriartorneranut atatillugu ersarinnerunissamik qulakkeerinninnissaq sulissutigineqassasoq. Tamatumani akit aamma nioqqutissat sullissinerillu ataasiakkaat akiisa ineriartornerannut sanilliullugu siammasinnerusumik aallaaveqartumik.

5.2 Sukkanerusumik atuinikkut pisortani sanaartornermi aningaasanik atuinermi naligiinneruneq aamma Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmit aningaasaliissutinut atatillugu ersarinneruneq

Sanaartornermut aningaasanik atuinermi naligiinneruneq aamma Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmit aningaasaliinernik sukkannerusumik atuinissamut kissaateqartoqarpoq. Tamatumunnga assingusut ineqarneq pillugu aaqqissuusseqqinnikut aamma aningaasanut inatsisini kingulliunerusutigut anguneqareernikuupput, taakku ilaatigut Nuup avataani aningaasaliinernik amerlanerusunik pingaarnersiuffiupput.

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi atuinert ukiuni kingullerni tallimani (2020-2024) patajaatsumik inissisimasimapput, 2020 eqqaassanngikkaanni, COVID-19-ip suliniutinik nutaanik aallartitsinermik unikaallatsitsinera.

Aningaasaateqarfiup aningaasaatai ullumikkut tamakkiisumik atorluarneqarput. Taamaattumik atuneq annertusineqarsinnaanngilaq, aningaasaliissutaasuni sinaakkutaasunik alliliitinnani.

Peqatigitillugu eqqaamaneqassaaq, sulinermi ullumikkut aningaasanut inatsimmi nuussisinnanermut toqqorsivimmi aningaasaliinissamut tamakkiisumik matussusiisinnaasunit sanaartornermi suliassanik amerlanerusunik kissaateqartoqarmat. Tamatuma saniatigut sanaartornermik inuussutissarsiuteqarfimmi imaqqortussuseq – matuma ataani siunnersortit, entreprenørit aamma oqartussaasut sullissinerat – aningaasaliissutit suliaqarnermut qanoq sukkatigisumik nuutsinneqarsinnaanerannik killiliisuupput.

Kissaat piviusunngortinniarlugu siunnersuutigineqarpoq, pingaarnersiuiinermi siunertanut atugassatut ersarissuunerunissami tulliuuttut naammassineqarsinnaasut:

- Aningaasaateqarfimmut ukiumoortumik sanaartornermi nassuiaat, siunissami aamma atuiinermi nunami agguaaaneq (ass. Kommuninut imaluunniit illoqarfinnut) ataatsimut takussutissamik imaqqassasoq, immaqa inuttussutsimut imaluunniit pigisat nalillit annertussusaannut atatillugu, aningaasanik atuiinermi naligiinneq erseqqissarniarlugu,
- Atuisunut akimik nangitsinerup nukittorsarneratigut, taamaasilluni kinguaattoornerni sukkannerusumik qisuariartoqarsinnaassammat,
- Suliniutinut inerisimanerusunut aningaasanik ingerlaavartumik agguaanikkut siunnersuinermik aamma entreprenøritut inuussutissarsiuteqarfimmik pitsaanerpaamik atorluaaneq.

Qulaani allassimasut aqqqissuussaanerit pioreersut iluanni naammassineqarsinnaapput kiisalu aningaasaliinerit sumi atorneqarnerannut ersarinnerulersitsillutillu takussutissiisinnaallutik. Suliniummut aningaasaqarnikkut kingunerisassanik annertuunik peqanngitsoq nalilerneqarpoq, paasissutissanilli naatsorsuinermik suliaqarnermut atatillugu sulinermi iluaqutissanik peqassaaq.

Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqartut ukiumoortumik sanaartukkanut nassuiaammik ineriartortitsinissaq taamaattoq qilanaaraat.

5.3 Inissianik inuusuttunut, utoqqarnut allanullu immikkut pisariaqartitalinnut amerlanerusunik sanaartorneq

Inuiaqatigiit aqqqissugaaneranni allanngornerujussuaq aamma nunap iluani nuttarnertit pissusissamisoortumik ineqarnermi pisariaqartitsinermut allannguuteqartitsipput, tassani inissiat suussusaannik aammalu nunami pingaarnersiuiinermut atatillugu. Minnerunngitsumik inissiat utoqqarnut tulluurtut aamma utoqqaat illuini inissanik pisariaqartitsinerunerit annertusiartuaarput.

Tamanna kommunit aama namminersorlutik oqartussat akornanni pilersaarusiorneq aamma ataqatigiissaarineq pillugit suleqatigiinnermut piumasaqaatinik sakkortunerusunik pilersitsivoq, ullumikkut tamanna suliassaqarfimmi ilunngersunartunut naapertuuttumik qaffanneqarsimasutut isigineqarsinnaanngilaq. Suliassaq illuatungermut illuatungermut kisimiilluni naammaginarumik suliarineqarsinnaasutut naatsorsuutigineqarsinnaanngilaq. Isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigaat, Naalakkersuisut naalakkersuisoqarfiit akornanni kommunit suleqatigalugit pilersaarusiornermut aamma pingaarnersiuiinermut suliassaq tamanna kivitsiffigissallugu ujartuissasut. Kingullertut taaneqartup ullumikkut ineqarnermut aamma utoqqaat pillugit suliassaqarfiup annerpaartaa akisussaaffigaa, tassani kommunit aamma kommunini ataasiakkaani pisariaqartitanik ilisimaarinninnissaannik piumasaqaatitaqarmat.

Qulaani taaneqartut isigineqartariaqarput ataatsimut pilersaarusiornikkut suliassatut pituttorsimasutut, siunissami pingaarnersiuiinermi aamma aningaasaliinermi oqallinnernut tapersiisinnaasutut, suliassaqarfimmi pitsaannerusumik ataatsimut isiginninnermik peqalertoqariarpat. Suliap nukinginnartuunera eqqarsaatigalugu, sulineq sapinngisamik piaarnerpaamik siuarsarneqartariaqarpoq, ilaatigut suliassaqarfimmi kommunini aamma namminersorlutik oqartussani immikkoortumut pilersaarutini inatsisitigut aalajangersarneqartutigit, soorlu aamma nuna tamakkerlugu pilersaarusiornermut nassuiaammi tulliuuttumi sammisatut iluaqutissatut ilanngunneqarsinnaasut.

Tamatuma inissinneqarnissaata tungaanut, Naalakkersuisut periarfissaq tikkuarpaat, siullertut imaaliortoqarnissaanik:

- Kontomut pingaarnermut 83.30.12 Utoqqaat angerlarsimaffii aningaasaliinermut piimasaqaatinik allannguineq, taamaasilluni periarfissaq ammaanneqassammat, kommunit aamma utoqqarnut inissianik pilersitsinissamut tapiissutinik qinnuteqarsinnaanissannut, aamma

Nunami sumiiffinni assigiinngitsuni inuusuttunut inissianik, sanaartorneqareersunik aamma maannakkut sanaartorneqartunik atuinnermut atatillugu eqaannerulersitsinissaq, kontomi pingaarnermi 89.71.12. Inissialiassat taartissanillu inissialiortiterneq aningaasaliissutinik aallaaveqartumik, aammalu ilaatigut attartortinneqarsinnaasimanngitsuni. Taamaattumik siunertamut tulluarpog Naalakkersuisut periarfissamik qulakkeerinnissasut, inissiat taamaattut atorneqaratik uninngaannannginnissaat, aammalu taarsiullugu periarfissiissutigneqarsinnaassasoq, utoqqaat allallu immikkut pisariaqartitalit inissianik taakkunannga atuisinnaanerak.

Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqartut tamanna taperserpaat, naatsorsuutigalugulu Naalakkersuisut kommunit suleqatigalugit inissianik pilersarusiornermi, aaqqissuusseqqinnerit inissianik amerlanerulersitsinermik kisimik qularnaarisunik aallussissanngitsut suliareqqissagai. Tamatuma saniatigut pingaaruteqarpoq aamma, inuusuttunut, utoqqarnut allanullu immikkut pisariaqartitalinnut pisariaqartitat aaqqiissutaasinnaasullu aallunnissai pisariaqarpoq.

Tamanna tunngavigissaarluni qaammarsagaallunilu pisariaqassaaq, tamatumunnga aningaasaliinissamut ilusilianullu eqqarsaateqarnermi pisinnaassammat. Tamanna aningaasanut inatsimmut atuuppoq.

5.4 Soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuusaaq siunissamut qulakkeerinnittoq aamma inuiaqatigiinnut oqimaqatigiissagaq, matuma ataani pinngitsoorani soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaartussaannermik tulluarsaaq aamma suliffeqarfeqarfimmiiginnarnissamut kajumissaatit pitsaannerusut

Naalakkersuisut aalajangernikuuaat, 2025-mi suleqatigiissitanik attuumassuteqanngitsunik, soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuusseqqinnermut innersuussuteqartussanik pilersitsisoqassasoq. Suleqatigiissitat siunertaraat soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuusseqqinnermut innersuussutinik suliaqarnissaq. Ilaatigut soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuusseqqinnermut ilusilianik siunnersuuteqassapput, aningaasaqarnikkut kingunerisassanik naatsorsuiffiusunik kiisalu inunnut ataasiakkaanut innuttaasunut annertuumik ukkatarinnilluni sammiveqartumik, taamaasillunilu utoqqaat sivisunermik sulinissaannut pilerinarsaalluni. Aggersut tunngavigalugit Naalakkersuisut kissaatigaat, tamanna pillugu politikikkut siammasissumik, siunissaq ungasinnerusog eqqarsaatigalugu isumaqatigiissuteqartoqassasoq.

Suleqatigiissitat sulinerannut tunngaviuvoq, aaqqissuusseqqinnermik peqanngippat utoqqalinersiallit amerliartuaartut tunngavigalugit, utoqqalinersianut aningaasaqarnikkut aningaasartuutit amerlanerulissammata. Soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussaanerup iluani tamakku aningaasalersorneqassappata, akuersaarneqarsinnaanngitsumik ajorseriarnermik nassataqassapput kiisalu inuiaqatigiinni aningaasaqarnermik attanneqarsinnaanngitsumik pilersitsissallutik.

Pinngitsoorani soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaartussaannermut atatillugu, inatsimmik taassuminnga tulluarsaanissamut siullermik alloriartoqareerpoq, tassani 2025-mi ukiakkut ataatsimiinnermi siunnersuummik saqqummiussinikkut. Allannguummik siunertaavoq qulakkiissallugu, atorfilittat atorfeqarnerminnut atatillugu isertitat pisarsiarisaat tamarmi, pineqartup ileqqaarnissamut pisussaaffianik naatsorsuinnermut ilaassanngitsut. Ilanngullugu ileqqaarnissamut

pisussaaffinnik naammassineqanngitsunik, innuttaasut akileraartarnermut allagartaanni procentimik qaffaanikkut akiliisitsiniartoqassanngitsoq. Taamaasilluni 2026-mi 2027-milu innuttaasut inatsimmi maleruagassanit eqqugaassanngimmata, tamanni arlalinnit isornartorsiorneqarpoq. Partiit isumaqatigiissuteqartut kissaatigaat, inatsisissatut siunnersuut tamanna Inatsisartut ataatsimiinneranni maannakkut ingerlanneqartumi naammassillugu suliarineqassasoq.

Suleqatigiissitat tamatuma kingorna naatsorsuutigineqarput, ilaatigut pinngitsoorani soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaarnissaq pillugu inatsimmi tulluarsaanissanik allanik pisariaqartitsinermik misissuinissaminut allannguut taanna aallaavigissagaat.

Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqartut pingaartippaat sulinerup tamatuma siuariartornera pillugu ilisimatinneqartarnissartik, kiisalu suliassaqaqfimmi innersuussutissanik aggersunik politikikkut oqallinnissaq qilanaaralugu, tamatumani suliassaqaqfimmi siunissami sinaakkutinik ersarissunik, siunertamut tulluurtunik aamma patajaatsunik, innuttaasut pilersaarusiorsinnaasaannik aamma tulluarsarfigisinnaasaannik pilersitsinissaq siunertaralugu.

5.5 Inummuk akileraarutiniik aaqqissuusseqqinnerup allanngortinneqarnissaanut pisariaqartitsisinnaaneq pillugu politikikkut isumaliutersuutit

Aningaasanut inatsit pillugu oqallinnernut atatillugu partiit arlallit tungaannit saqqummiunneqarput, inummuk akileraarutiniik aaqqissuusseqqinnermut, 2025-mit atulersumik akuersissutigineqarnikumut atatillugu tulluarsaanissamut periarfissaasinnaasut. Aaqqissuusseqqinnerup tamatuma pingaartumik siunertaraa inuiaqatigiinni aningaasaqarnikkut naligiinnginneq annikillissallugu, kiisalu sulisussanik amerlisaanissaq, soorlu aamma ataatsimut pingaartumik innuttaasuni appasissumik aamma akunnattumik isertitaqartuni pisisinnaassutsip annertusarnissaanik siunertaqartoq.

Naalakkersuisut kissaatit taakku eqqumaffigaat, matumalu ataani aaqqissuusseqqinnermi immikkoortunik siusinaartumik isumaliutersuuteqarnissamut pisariaqartitsisoqarnera. Taamaattumik aaqqissuusseqqinnermi nalilersuineq naammassineqaleruttorpoq, paasissutissat aamma misissuusseqqissaarnermi tunngaviit maannakkut pissarsiarineqarsinnaasut aallaavigalugit.

Naliliinnermit *innernerugallartut* ilaatigut tikkuarfaat, nunami innuttaasuni amerlanerpaani isertitat atorneqarsinnaasut qaffassimanerat:

- Tamat 80 pct.-iisa missaat ukiumoortumik isertitaat atorneqariaannaasut inummuk agguaqatigiissillugu 8.000 kr.-nik qaffariarput.
- Aaqqissuusseqqinnerup sulisuni appasissumik aamma akunnattumik isertitaqartuni, ukiumut 150.000 – 300.000 kr.-t akornanni isertitaqartunut, isertitatigut annertunerpaamik sunniuteqarpoq.
 - Tamanna atuuppoq kisimiittunut aamma ilaqutariinnut, illua-tungeriit tamarmik kisitsisit taakku iluanni isertitaqartunut.
- Aaqqissuusseqqinnerup kommunini tamani pitsaasumik sunniuteqarpoq: Agguaqatigiissillugu ukiumoortumik isertitani qaffariaat Kommuneqarfik Sermersuumi appasinnerpaavoq kiisalu Kommune Qeqertalimmi qaffasinnerpaalluni.
- Aaqqissuusseqqinnerup aningaasaqarnikkut naligiinnginneq annikillissisagaa naatsorsuutigineqarpoq.

Tamatuma pingaarnertut tikkuarpaa, akileraartarnermi aaqqissuusseqqinnerup imminnermini inuiaqatigiinni pisisinnaassuseq qaffariartissimagaa, tamannalu imminnermini ulluinnarni aningaasartuutitut qaffakkiartuaartunut oqilisaasseqataavoq, tak. Isumaqatigiissummi tamanna pillugu immikkoortoq.

Isumaqatigiissuteqartut naatsorsuutigaat aamma misissuinnermi, inummuk akileraarutit inatsimmik aaqqissuusinnermi inuit amerlanerusunik suliffeqalernissaannik pilerinartitsinerulernissaq (tak.

imm. 3.1) imaluunniit soraarninngornerup kingorna sulinnarnissamut aningaasaqarnikkut pitsanngorsaanerit (tak. imm. 5.4-imi anguniagaq) ilaassasut.

Naliliinermik inernerusooq inaarutaasooq saqqummiunneqarpat, Naalakkersuisut tamanna pillugu partiinik oqaloqatiginninnissamut aggersaanissaat naatsorsuutigineqarpoq, tamatumani allannguinnissamut pisariaqartitsinerusinnaasut eqqarsaatigalugit.

Naggasiullugu isumaqatigiissuteqartut akileraartarnerup siunissamut qularnaarnissaa oqaluuseraat. Tamanna utoqqaat pillugit inatsimmi annermik tunngaveqarpoq, tamatumanilu ineriartornerup ersersippaa, akitsuutinit iluanaarutit piffissap ingerlanerani ikiliartussasut, taakkulu inuiaqatigiit atugarissaarnerannut assut ilapittuipput.

Tamatumani annertuumik allannguisoqassappat qaammarsagaalluartumik aalajangiinnissamut tunngavissiiisoqartariaqarpoq. Taamaammat tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut akileraartarnek ataatsimut isigalugu misissuillissapput. Misissuineq taanna Nunatta Karsiata suliamit iluanaarutai aningaasanut inatsisissatut siunnersuutissanut annertussusissai suussusissaalu siunissami oqaloqatiginninnermut ilaasinnaavoq.

6. Allat

Aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissuteqartut ilanngullugu suliniutit ataani allassimasut aningaasalerneqarnissaat pingaarnersiorsimavaat.

AI2025-mit GIF-imut aningaasaliissutinik qaffaanermik attassiinnarneq aamma Timi Atortigumut tapiissutit nutaat

2025-mut aningaasanut inatsimmik timersornerup ilaatigut peqqissutsimik siuarsaasutut, ilaatigullu isumaginninnermi pinaveersaartitsisutut inissisimaneranik nassueruteqarnermi, timersornermik suliaasaqarfimmut aningaasanik amerlanerusunik illuartitsisoqarpoq. Tamanna timersortartunut toqqaannartumik iluaqutissaavoq, siammasissumik aamma pikkorivissortunut timersortartunut, pingaarnertullu allaffissornerunermut tuttussaannngitsumik.

Tamatuma kingunerisaanik suliaasaqarfimmik avataanit qulaajaanermik aallartitsisoqarpoq, tamatumani qulakkeerniarlugu pisortanit aningaasat tapiissutit sulinermi sapinngisamik pitsaanerpaamik siunertamut atorineqartut, matuma ataani ilaatigut aalajangersimasumik timersuutillit kattuffiit aammalu pingaarnertut meeqqat inuusuttullu timersornerannut iluaqutissatut. Qulaajaanek tamanna maanna ingerlavoq. Isumaqatigiissuteqartut tamatuma inernerata tigunissaa qilanaaraat.

Isumaqatigiissuteqartut aamma kissaatigaat eqqumiitsuliortunut timersornermik aqqissuussinerni tapiissutit ukiumoortumik qaffanneqarnissaat uani kontomi pingaarnermi 40.95.04 eqqumiitsuliornermut kulturimullu tapiissutit allat.

2026-mut aningaasanut inatsimmi suliniutinut attuumassuteqartunut namminersorneq tunngavigalugu nutaanik aningaasaliisoqarpoq. Tamatumunnga aningaasaliissutit timersuutinik aalariaatsinillu siammasissunik, nerrivimmi pinnguarnernik nalinginnaasunik ilaatitsinngitsunik pilersitsinissaq tunngavigalugu qinnuteqarnernut tunniunneqartassapput. Sammisassannut assersuutit soorlu aamma ilagaat: issittumi timersuutit, gymnastik, qitinneq, innartorneq, taekwondo, innarluutillit timersuutaat, bouldering, freestyle snowboard aamma ataarneq, yoga, utoqqaat timersuutaat, parkour aamma skate.

Suliniutinut aallarniutaasunut taakkununnga inernerusussat Naalakkersuisut malittareqqissagaat naatsorsuutigineqarpoq, matuma ataani tamatumunnga misilittakkat pitsaasut immikkoortuni allani aamma atorineqarsinnaanersut pillugit.

ALS-imi aningaasaliinikkut kingunerisassat – ataatsimut takussutissaq

Ataani allassimasut 2026-mut aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissut una naapertorlugu aningaasaliissutitigut allannguutit takussutissartarai.

Allannguutit taakku siunnersuummik aappassaaneerinninnerup pingajussaaneerinninnerullu akornanni akileraarutitut akitsuutinullu missingiutit nutarsarneqartut peqatigalugit aningaasanut inatsimmi minnerusumik sinneqartoormmik pilersitsinissamut, Nunatta Karsiata akiliisinnaassusaanik nukittorsaasumik tapersiipput.

Missingiutit nutarsarneqartut ilaatigut imaraat tupamut aamma aalakoornartumut eqqussinnermi akitsuutinit iluanaarutit missingerneqarnerannik annikilliliineq kiisalu avataasiorluni aalisarnermit pisuussutitut ernianit akitsuutitut missingiutit qaffaaneq.

Kingulliullugu taaneqartumi ilaatigut raajanut akitsuummit isertitassanut naatsorsuutit appariarnerat kiisalu qalerallinnik avataani aalisarnermit akitsuutinit missingiutit qaffariarnerat kiisalu saarullinnik avataasiorluni aalisarnermit akitsuutinit iluanaarutissatut naatsorsuutigisanit qaffaaneq tunngavigineqarput. Nunatta kitaani avataasiorluni saarullinniarnermi akit qaffasinnerusut naatsorsuutigineqarput tassani pisassat qaffasinnerusut apeqqutaallutik, maannakkut katillugu iluanaarutitut naatsorsuutigit qaffannerat akisussaassuseqartutut iliornerulluni.

Aaqqissuusseqqinnissamut sammivik 1 – Ilinniartaanerit piginnaasallu qaffasissusiisa qaffanneri	2026	2027	2028	2029	2026-2029
Knud Rasmussenip Højskoliani atuarsinnaanginnermut aningaasat (20.11.70)	0,4	0,4	0,4	0,4	1,4
Katillugit 1	0,4	0,4	0,4	0,4	1,4

Aaqqissuusseqqinnissamut sammivik 2 – Piujuartitsisumik siuariartorneq, aamma aningaasatigut arlalinnik sammivilimmu ikaarsaarneq	2026	2027	2028	2029	2026-2029
Majoriami aningaasanik aaqqiineq		-2	-2	-2	-6
Imminut pilersornermut aningaasaliineq (201170)	1	1	1	1	4
Takornarianik nakkutilliineruneq	0,5				0,5
Sinerissap qanittuani aalisarnerup ineriartortinnissaanut aningaasat (20.11.70)	1				1
Katillugit 2	2,5	-1	-1	-1	-0,5

Aaqqissuusseqqinnissamut sammivik 3 – Pisortanik siunissamut qularnaarineq	2026	2027	2028	2029	2026-2029
Unammilleqatigiinnermut aqutsisoqarfiup pisinnermi tunisinermilu akinik misissuineri	0,5	0,5			1
Kommuninik nakkutilliinermik nukittorsaaneq		1	1	1	3
Upernavimmi imermik pilersuineq pitsaanerusoq (pilersaarusiorneq)	0,5				0,5
Tasiilami nukissiornermut suliniummik attassineq	1				1
Mittarfiliornerit	1				1
Københavni sinnerisqaarfimmi sipaarteqarneq	-2	-2	-2	-2	-8
Isumaginninnermi kursusernermut ilinniaqqinnernullu aningaasaliinerit qaffatat	1	1	1	1	4
Katillugit 3	2	0,5	0	0	2,5

Aaqqissuusseqqinnissamut sammivik 4 – Akileraartitsinermik aaqqiissummik, atugarissaarfimmi ikiorsiissutinik, inissiaqarnermi utoqqarnillu suliassaqarfimmi aaqqissuusseqqinnerit	2026	2027	2028	2029	2026-2029
Katillugit 4	0	0	0	0	0

Allat 5	2026	2027	2028	2029	2026-2029
Timersornermik aaqqissuussinernut atatillugu angalanermi aningaasartuutitut aningaasanik 224 kr.-nik qaaffaneq	0,2	0,2	0,2	0,2	0,9
Namminersorluni suliniutinut tapiissutit	1	1	1		3
Katillugit 5	1,2	1,2	1,2	0,2	3,9

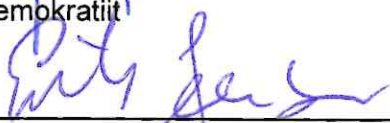
Tamaasa katillugit (mio. kr.) 1+2+3+4+5	6,1	1,1	0,6	-0,4	7,3
---	-----	-----	-----	------	-----

Naggasiineq

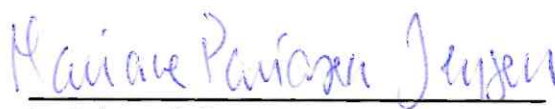
Taama oqaaseqarlutik ukiumut aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissut isumaqatigiissuteqartut atsiortaat.

Nuuk, ulloq 10 november 2025

Demokratiit

Siumut

Naalakkersuisut

Inuit Ataqatigiit

Atassut